

APPGM-SDG

PERSATUAN PROMOSI
MATLAMAT PEMBANGUNAN LESTARI
PPM-023-14-07012020

ZON TENGAH

SELANGOR | WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR

KOMPILASI LAPORAN BENGKEL PEMBANGUNAN KAPASITI KAWASAN PARLIMEN

2025

Jilid 3 (Zon Tengah)

**Kompilasi Laporan Bengkel
Pembangunan Kapasiti
Kawasan Parlimen 2025
(Jilid 3: Zon Tengah)**

**Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia
Berkenaan Matlamat Pembangunan Mampan (APPGM-SDG)**

Diterbitkan oleh:

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

A-1-10, Block A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1, Seksyen 8, 46050 Petaling Jaya, Selangor, Malaysia.

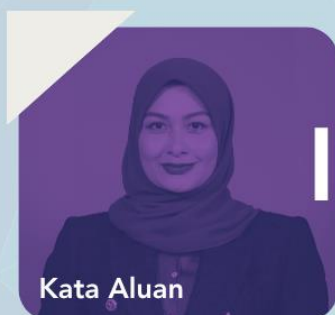
© 2026 Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

Hak Cipta Terpelihara. Tiada bahagian daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula, diedarkan, atau dihantar dalam apa jua bentuk atau dengan apa jua cara, termasuk fotokopi, rakaman, atau kaedah elektronik atau mekanikal yang lain, tanpa kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada penerbit, kecuali bagi petikan ringkas yang terkandung dalam ulasan kritikal dan kegunaan bukan komersial tertentu yang lain yang dibenarkan oleh undang-undang hak cipta.

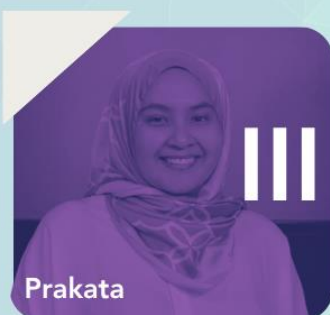
Penafian: Pandangan dan pendapat yang dinyatakan dalam penerbitan ini adalah milik pengarang dan tidak semestinya mencerminkan dasar atau pendirian rasmi pihak penerbit.

ISBN: 978-629-7752-47-1

ISI KANDUNGAN

Kata Aluan

Prakata

Pengenalan

1

P.092 Sabak Bernam

Halaman

01

2

P.094 Hulu Selangor

Halaman

54

3

Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur:
P.115 Batu, P.122 Seputeh &
P.124 Bandar Tun Razak

Halaman

89

KATA ALUAN

YB PUAN YOUNG SYEFURA OTHMAN
*Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG;
Ahli Parlimen Bentong (P.089)*

Bismillahirrahmanirrahaim.
Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.
Salam sejahtera.

Saya berbesar hati atas penerbitan *Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025*. Selaku Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG saya menyambut baik penerbitan *Kompilasi* ini, dan mengucapkan tahniah kepada pasukan Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG.

Pembangunan negara pada akhirnya harus diterjemahkan kepada perubahan yang dapat dirasakan oleh rakyat. Setiap kawasan Parlimen mempunyai realiti dan keperluan yang tersendiri. Apa yang menjadi keutamaan di sebuah kawasan mungkin berbeza daripada kawasan yang lain, bergantung kepada struktur ekonomi, keadaan sosial, alam sekitar, demografi, kemudahan serta sumber dan potensi yang terdapat di kawasan tersebut. Oleh itu, suara dan pengalaman masyarakat di peringkat tempatan perlu menjadi sebahagian daripada proses pembangunan. Dasar yang baik memerlukan pemahaman yang baik tentang realiti di lapangan, manakala penyelesaian yang berkesan memerlukan kerjasama antara mereka yang memahami dasar dengan mereka yang berhadapan secara langsung dengan isu tersebut.

Dalam hal ini, institusi Parlimen Malaysia mempunyai kedudukan yang unik. Ahli Parlimen bukan sahaja membawa suara rakyat ke institusi Parlimen, tetapi turut memainkan peranan penting dalam menghubungkan keperluan kawasan dengan agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan dan pemegang taruh pembangunan yang lain. *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan* anjuran Unit

Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG menyediakan satu pentas yang penting bagi mengukuhkan hubungan tersebut. Melalui penglibatan pelbagai pihak, isu dan cabaran setempat dapat dibincangkan secara lebih terbuka dan tersusun, manakala peluang untuk membina penyelesaian secara bersama dapat dikenal pasti.

Lebih penting, proses ini menggalakkan kita untuk melihat pembangunan bukan hanya daripada sudut masalah, tetapi juga daripada sudut aset, kekuatan dan potensi yang dimiliki oleh sesebuah komuniti. *Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025* ini menghimpunkan sebahagian daripada pengetahuan dan pandangan yang diperoleh melalui proses tersebut. Ia memberikan gambaran tentang cabaran yang dihadapi di peringkat tempatan, di samping mengetengahkan cadangan dan potensi penyelesaian yang telah dikenal pasti bersama oleh pemegang taruh.

Saya percaya dapatan seperti ini mempunyai nilai yang lebih luas daripada sekadar menjadi rekod sesuatu program. Ia boleh menjadi bahan rujukan dalam memahami keutamaan kawasan, memperkukuh penyelarasan antara pihak berkepentingan dan menyokong perbincangan berkaitan dasar serta pembangunan pada masa hadapan. Pembangunan mampan merupakan tanggungjawab bersama. Ia memerlukan kerajaan yang responsif, institusi yang berkesan, komuniti yang berdaya tahan serta kerjasama daripada seluruh lapisan masyarakat.

Semoga usaha yang dirakamkan melalui laporan ini dapat terus memperkukuh hubungan antara Parlimen dan masyarakat serta menyumbang kepada pembangunan yang lebih inklusif, berasaskan bukti dan benar-benar berpaksikan keperluan rakyat.

PRAKATA

PUAN NUR RAHMAH OTHMAN
Pengarah Eksekutif APPGM-SDG

Pembangunan mampan memerlukan lebih daripada komitmen terhadap matlamat dan sasaran. Ia memerlukan keupayaan untuk memahami realiti, mengenal pasti keutamaan, menggerakkan kerjasama dan menterjemahkan pengetahuan kepada tindakan.

Dalam usaha memperkukuh penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (SDGs) di Malaysia, APPGM-SDG mengambil pendekatan yang memberi penekanan kepada penglibatan di peringkat kawasan parlimen dan daerah. Pendekatan ini berasaskan kepada keyakinan bahawa pembangunan yang lebih berkesan perlu mengambil kira pengetahuan dan pengalaman yang wujud di peringkat akar umbi serta menyediakan ruang kepada pemegang taruh untuk menjadi sebahagian daripada proses penyelesaian.

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan merupakan salah satu usaha untuk mencapai tujuan tersebut. Sepanjang tahun 2025, sebanyak 28 bengkel telah dilaksanakan dengan penglibatan Ahli-ahli Parlimen, agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, organisasi masyarakat sivil, komuniti dan pelbagai pemegang taruh lain.

Proses ini menghasilkan satu himpunan pengetahuan dan perspektif yang penting tentang isu pembangunan di kawasan parlimen. Lebih daripada sekadar mengenal pasti masalah, perbincangan turut memberi tumpuan kepada memahami cabaran, mengenal pasti intervensi sedia ada, memetakan pihak yang berkaitan dan meneroka penyelesaian yang berpotensi untuk dilaksanakan.

Antara perkara yang semakin jelas melalui proses ini adalah hakikat bahawa cabaran pembangunan di peringkat akar umbi lazimnya bersifat saling berkait. Isu sosial,

ekonomi, alam sekitar, kesejahteraan masyarakat dan tadbir urus tidak semestinya boleh diselesaikan melalui pendekatan satu sektor atau satu agensi sahaja.

Keadaan ini mengukuhkan keperluan kepada pendekatan *whole-of-society* dan *whole-of-government*, di mana penyelesaian dibangunkan melalui kerjasama antara institusi, agensi dan komuniti. Dalam konteks ini, peranan Parlimen adalah penting sebagai ruang yang menghubungkan suara rakyat, pembuat dasar dan pihak pelaksana.

Dokumen laporan ini merupakan satu usaha untuk membawa dapatan daripada peringkat kawasan kepada gambaran yang lebih luas. Ia membolehkan persamaan isu, cabaran rentas kawasan dan potensi penyelesaian dikenal pasti, di samping memberikan perhatian kepada konteks khusus setiap lokaliti.

Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini juga perlu dilihat sebagai satu sumber pengetahuan berasaskan pengalaman dan realiti setempat. Dapatan yang terkandung berpotensi menyokong perbincangan yang lebih berasaskan bukti dalam merangka intervensi, memperkukuh penyelarasan antara agensi serta mengenal pasti ruang tindakan yang boleh diteruskan.

Namun, penerbitan *Kompilasi* ini bukan titik akhir kepada proses ini. Sebaliknya, ia merupakan satu titik rujukan untuk langkah seterusnya dengan menghubungkan dapatan kepada perancangan, perancangan kepada sumber, dan sumber kepada tindakan.

Dalam konteks tersebut, bengkel pembangunan kapasiti perlu difahami sebagai proses yang berterusan. Pembinaan kapasiti bukan hanya berkaitan dengan peningkatan pengetahuan, tetapi juga pembinaan hubungan, kepercayaan, keupayaan untuk bekerjasama dan kesediaan untuk bertindak secara kolektif.

APPGM-SDG merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua Ahli-ahli Parlimen, kementerian dan agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, organisasi masyarakat sivil, komuniti serta semua pemegang taruh yang telah memberikan masa, kepakaran dan komitmen sepanjang pelaksanaan *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan 2025*.

Semoga kompilasi ini dapat menjadi salah satu rujukan yang menyumbang kepada pengukuhan penyetempatan SDG, memperluas kerjasama antara institusi dan masyarakat, serta menyokong usaha membina pembangunan Malaysia yang lebih inklusif, berdaya tahan dan mampan.

PENGENALAN

SITI SHAFINA SANUSI

*Penolong Pengarah &
Ketua Fasilitator Latihan dan Pendidikan
Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen
APPGM-SDG*

Matlamat Pembangunan Mampan (*Sustainable Development Goals - SDG*) menyediakan kerangka global bagi membentuk pembangunan yang inklusif, saksama, berdaya tahan dan mampan. Walau bagaimanapun, keberkesanan agenda tersebut bergantung kepada sejauh mana matlamat dan aspirasi global dapat diterjemahkan kepada dasar, perancangan dan tindakan yang bersesuaian dengan realiti masyarakat di peringkat tempatan.

Dalam konteks Malaysia, institusi perwakilan di peringkat parlimen merupakan antara ruang penting yang mempertemukan masyarakat, wakil rakyat, kerajaan, agensi pelaksana, pihak berkuasa tempatan dan pelbagai pemegang taruh pembangunan. Kedudukan mereka yang paling dekat dengan komuniti memberikan kelebihan kepada Ahli dan Pejabat Parlimen untuk mengenal pasti isu sebenar yang dihadapi masyarakat serta memahami keperluan dan potensi tempatan dengan lebih dekat.

Atas kefahaman tersebut, *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan* anjuran Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG dilaksanakan sebagai satu pentas untuk memperkukuh proses penyetempatan SDG melalui penglibatan dan pembelajaran bersama di peringkat kawasan parlimen. Bengkel ini memberi penekanan kepada peningkatan pengetahuan berkaitan SDG. Ia juga membuka ruang untuk pelbagai pemegang taruh untuk mengenal pasti isu, menganalisis cabaran, memetakan intervensi sedia ada serta meneroka penyelesaian yang berpotensi dilaksanakan secara bersama.

Sepanjang tahun 2025, sebanyak 28 bengkel telah berjaya dilaksanakan di 32 kawasan parlimen yang terlibat dengan menghimpunkan pelbagai pemegang taruh daripada sektor kerajaan, pihak berkuasa tempatan, masyarakat, wakil komuniti dan pihak berkepentingan yang lain. Kepelbagaian ini penting bagi membolehkan isu pembangunan dilihat daripada perspektif yang berbeza serta mengenal pasti ruang kerjasama yang melangkaui sempadan sektor dan institusi.

Pendekatan yang digunakan turut memberi penekanan kepada peralihan daripada pengenalpastian isu kepada pembentukan penyelesaian. Melalui proses perbincangan secara berstruktur, peserta digalakkan untuk memahami hubungan antara isu, punca dan kesannya, mengenal pasti intervensi yang telah tersedia serta meneroka peranan pihak-pihak yang berkaitan dalam menangani cabaran tersebut.

Dapatan daripada proses ini kemudiannya dihipunkan dalam laporan dan disusun mengikut zon. Pendekatan ini membolehkan isu dan tema yang mempunyai persamaan dikenal pasti merentasi kawasan parlimen, pada masa sama mengekalkan konteks dan keunikan setiap lokaliti. Ia juga membuka ruang untuk melihat cabaran pembangunan bukan semata-mata sebagai isu yang terasing mengikut kawasan, tetapi sebagai sebahagian daripada arus atau *trend* yang mempunyai hubungan dan implikasi yang lebih luas.

Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini berfungsi sebagai satu bentuk dokumentasi pengetahuan dan bukti daripada peringkat tempatan. Ia merakamkan pandangan, pengalaman dan cadangan pemegang taruh yang terlibat serta menyediakan asas untuk perbincangan yang lebih tersusun berkaitan intervensi dan tindakan susulan melalui kerjasama penyelarasan.

Dalam kerangka ini, bengkel pembangunan kapasiti perlu dilihat sebagai sebahagian daripada proses *SDG localisation* yang lebih luas selain menghubungkan aspirasi pembangunan di peringkat global dan nasional dengan realiti, keutamaan serta kapasiti yang wujud di peringkat kawasan parlimen.

Akhirnya, kejayaan bengkel pembangunan kapasiti tidak hanya diukur berdasarkan bilangan bengkel atau jumlah peserta yang terlibat. Tetapi melalui sejauh mana pengetahuan dan dapatan yang dihasilkan dapat menyumbang kepada tindakan yang lebih menyeluruh, keputusan yang lebih berasaskan bukti dan pembangunan yang lebih responsif terhadap keperluan masyarakat. *Kompilasi* ini dan laporan-laporan yang dimuatkan dalamnya menjadi satu langkah dalam proses tersebut.

Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti P.092 Sabak Bernam

BAHAGIAN 1 Pengenalan

Latar Belakang	2
Objektif	4
Kaedah Pelaksanaan	5
Ringkasan Aktiviti yang telah Dijalankan	5

BAHAGIAN 2 Aktiviti Bengkel

Aktiviti I: Sesi Pengenalan (<i>Ice Breaking</i>)	6
Aktiviti II: Pendedahan Mengenai SDG	7
Aktiviti III: Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Sabak Bernam	8
Aktiviti IV: Kumpulan Sokongan Penyampaian Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan	10

BAHAGIAN 3 Hasil Dapatan

Hasil Dapatan Pertama : Inisiatif Semasa	11
Hasil Dapatan Kedua : Cadangan Penyelesaian Isu oleh Agensi	38

BAHAGIAN 4 Penutup

Penutup	53
---------	----

BAHAGIAN 1: Pengenalan

Latar Belakang

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) bertujuan untuk meningkatkan kapasiti kepimpinan dan pengetahuan agensi kerajaan mengenai SDG. Bengkel bagi Parlimen Sabak Bernam telah berjaya dilaksanakan pada 2 Julai (Rabu) bertempat di De' Palma Resort Kuala Selangor.

Seramai 24 orang peserta yang terdiri daripada pelbagai agensi kerajaan telah hadir. Bengkel ini turut mendapat sokongan penuh daripada Pejabat Daerah dan Tanah Sabak Bernam. Jadual di bawah merupakan senarai agensi-agensi yang telah hadir ke bengkel ini:

BIL.	SENARAI AGENSI
1.	Bomba dan Penyelamat Sabak Bernam
2.	Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Sabak Bernam
3.	Perbadanan Adat Melayu Dan Warisan Negeri Selangor (PADAT)
4.	Jabatan Pengangkutan Jalan Cawangan Sabak Bernam
5.	Ibu Pejabat Polis Daerah (IPD) Sabak Bernam
6.	Pejabat Daerah dan Tanah Sabak Bernam
7.	Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara (PERHILITAN) Sabak Bernam
8.	Pejabat Pertanian Daerah Sabak Bernam
9.	Pejabat Agama Islam Daerah Sabak Bernam
10.	Majlis Daerah Sabak Bernam
11.	Pengurusan Air Selangor Sdn Bhd
12.	Pejabat Pendidikan Daerah Sabak Bernam
13.	FAMA Sabak Bernam
14.	Pejabat Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Negeri Selangor
15.	Pejabat Kebajikan Masyarakat Daerah Sabak Bernam
16.	Jabatan Kerja Raya Sabak Bernam

Program ini telah dikendalikan oleh 5 orang fasilitator daripada APPGM-SDG iaitu:

Nur Syadhira Mohd Razali

Ketua Penyelidik
Parlimen Sabak Bernam

Encik Anthony Tan

Mantan Pengarah
*MySDG Centre for Environment
& Sustainability*

Siti Shafina Sanusi

Pegawai
Pembangunan Kapasiti

Nurmaisarah Mohd Asri

Pegawai
Pembangunan Kapasiti

Ain Safwanah Sadikin

Penolong Pegawai
Pembangunan Kapasiti

Objektif

Objektif utama bengkel ini adalah:

- **Meningkatkan kesedaran dan pemahaman mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG):** Bengkel ini bertujuan untuk memberi pendidikan kepada peserta mengenai 17 SDG, kepentingannya di peringkat tempatan, serta kesannya terhadap kelestarian sosial, ekonomi, dan alam sekitar.
- **Menggalakkan kerjasama antara agensi dalam menangani cabaran pembangunan dan isu komuniti di peringkat tempatan:** Pengukuhan kerjasama antara agensi dapat memanfaatkan sumber dengan lebih cekap, meningkatkan keupayaan menyelesaikan masalah, serta mewujudkan penyelesaian holistik yang sesuai dengan keperluan masyarakat setempat.
- **Mengenal pasti dan menggalakkan penglibatan agensi berautoriti serta pemimpin tempatan untuk menerajui pelaksanaan SDG di peringkat akar umbi:** Mengenal pasti dan memperkasakan pemimpin tempatan, pegawai kerajaan daerah, dan wakil komuniti yang berpotensi menjadi penggerak utama SDG, memberi inspirasi kepada orang lain, serta mendorong kesan jangka panjang dalam komuniti mereka.
- **Mengintegrasikan prinsip SDG dalam proses kerja harian, tadbir urus, dan rangka dasar :** Selain meningkatkan kesedaran dan perancangan, mengamalkan prinsip SDG dalam pembuatan keputusan harian dapat memastikan kelestarian kekal sebagai keutamaan dalam pentadbiran dan pembangunan. Ini melibatkan penyelarasan dasar, prosedur kerja, dan perancangan strategik dengan sasaran SDG, sekaligus membawa kepada perubahan institusi yang dapat meningkatkan kecekapan tadbir urus, pembangunan komuniti, dan pengurusan alam sekitar secara berterusan.

Kesemua objektif ini secara kolektif menyumbang kepada membangunkan budaya kelestarian, memastikan bahawa SDG bukan sahaja difahami tetapi dilaksanakan secara aktif pada semua peringkat tadbir urus dan penglibatan komuniti.

Kaedah Pelaksanaan

Berikut merupakan kaedah penyampaian yang telah digunakan sepanjang program berlangsung:

- Syarahan interaktif
- Perkongsian pengalaman
- Aktiviti dan permainan interaktif
- Perbincangan dalam kumpulan
- Pembentangan kumpulan

Ringkasan Aktiviti yang Telah Dijalankan

Bengkel yang telah dijalankan ini merangkumi empat (4) aktiviti utama yang berikut;

- **Aktiviti I** : Sesi pengenalan 'ice-breaking'
- **Aktiviti II** : Pendedahan Mengenai SDG
- **Aktiviti III** : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Sabak Bernam
- **Aktiviti IV** : Kumpulan Sokongan Penyampaian Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan

BAHAGIAN 2: Aktiviti Bengkel

Aktiviti I : Sesi Pengenalan (*Ice-Breaking*)

Program telah dimulakan dengan sesi pengenalan (*ice breaking*) melalui permainan BINGO. Sesi ini bertujuan untuk memberi peluang kepada peserta untuk saling berinteraksi agar mereka dapat mengenali antara satu sama lain dengan lebih dekat. Aktiviti ini bukan sahaja membantu peserta mengenali antara satu sama lain dengan lebih baik, malah ia juga mewujudkan suasana santai yang menggalakkan interaksi positif.

Aktiviti II : Pendedahan Mengenai SDG

Selepas sesi *ice-breaking*, program diteruskan dengan pengenalan Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (APPGM-SDG) dan penjelasan yang lebih terperinci mengenai 17 Matlamat Pembangunan Mampan. Sesi ini menghuraikan dengan lebih mendalam peranan penting SDG dalam pembangunan mampan serta bagaimana agensi-agensi boleh memainkan peranan aktif dalam mencapai sasaran tersebut. Para peserta turut didedahkan dengan langkah-langkah praktikal yang boleh diambil oleh agensi untuk menyelaraskan operasi dan program mereka dengan prinsip-prinsip SDG.

Aktiviti perbincangan dan pemetaan SDG oleh peserta bengkel secara berkumpulan.

Aktiviti III : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Sabak Bernam

Pengisian aktiviti bagi sesi seterusnya adalah perbincangan antara-agensi dalam mencari penyelesaian isu setempat. Pembentangan isu-isu yang diperolehi hasil daripada lawatan pemetaan isu telah disampaikan oleh Cik Nur Syadhira Mohd Razali, Ketua Penyelidik Parlimen Sabak Bernam. Isu yang telah dipilih untuk diberi perhatian dan dibincangkan adalah seperti berikut;

BIL.	TEMA	ISU
1.	Ekonomi	- Cabaran dalam Mengembangkan Industri Kecil dan Sederhana (IKS) di Sabak Bernam Perbincangan cadangan penyelesaian yang dijalankan adalah berkisarkan aspek: - Pemerkasaan usahawan dan produk Ikon Sabak Bernam - Pelancongan

Imbas kod QR ini bagi
mendapatkan laporan ini

Aktiviti IV : Kumpulan Sokongan Penyampaian Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan

Kumpulan Sokongan Penyampaian dan Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan merupakan satu inisiatif kolaboratif yang melibatkan kakitangan agensi kerajaan di peringkat negeri dan daerah di dalam sesebuah kawasan Parlimen bersama kumpulan pemimpin setempat dan ahli komuniti.

Kumpulan ini ditubuhkan dengan tujuan untuk memastikan pelaksanaan SDG dilaksanakan secara menyeluruh dan inklusif sehingga ke peringkat akar umbi. Ini bagi memastikan tiada individu atau kelompok masyarakat yang terpinggir atau ketinggalan dalam proses pembangunan yang dilaksanakan.

Sebagai simbolik komitmen dan sokongan terhadap penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan, bacaan ikrar telah diadakan oleh wakil-wakil agensi kerajaan yang hadir.

Bacaan ikrar Kumpulan Sokongan Penyampaian dan Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan Parlimen oleh wakil-wakil agensi yang hadir.

BAHAGIAN 3: Hasil Dapatan

Hasil Dapatan Pertama : Inisiatif Semasa

Hasil daripada aktiviti Pemetaan SDG yang telah dijalankan, **beberapa inisiatif semasa telah dikenal pasti** sebagai contoh kejayaan dalam mengaplikasikan prinsip SDG di peringkat Parlimen Sabak Bernam. Pengenalpastian ini dilakukan melalui sesi perbincangan yang konstruktif, perkongsian maklumat yang menyeluruh serta refleksi mendalam daripada para peserta yang terlibat.

Inisiatif semasa yang dikenal pasti merupakan hasil dapatan daripada sesi perkongsian pihak agensi yang hadir, di mana mereka membentangkan tindakan serta program sedia ada yang telah dan sedang dilaksanakan dalam skop tugas harian masing-masing. Hasil dapatan ini telah disusun mengikut 5 tonggak utama SDG (*5 Pillars*) dan matlamat SDG utama bagi setiap program agensi. Rajah dibawah menunjukkan 5 tonggak utama SDG:

Hasil perbincangan bersama wakil-wakil agensi yang telah hadir, berikut merupakan senarai program-program yang dilaksanakan oleh agensi yang berkaitan di Parlimen Sabak Bernam berdasarkan 17 matlamat SDG.

P1-People / Kemanusiaan

MEMBASMI SEMUA BENTUK KEMISKINAN DI SELURUH DUNIA

BIL	AGENSI	PROGRAM
1.	Jabatan Kebajikan Masyarakat	- JKM menjalankan pelbagai inisiatif dalam memberi pelbagai bentuk bantuan hasil daripada bancian yang dilaksanakan. Golongan sasar yang mendapat bantuan tersebut adalah berdasarkan kepada perancangan jabatan seperti para pelajar, pesakit, orang kurang upaya dan warga emas. Bantuan-bantuan ini diberikan bagi mengurangkan jurang kemiskinan dalam kalangan masyarakat. - Antara jenis bantuan yang diberikan adalah; - Bantuan Kanak-kanak - Bantuan Warga Emas - Bantuan OKU Terlantar - Selain dari itu, JKM turut turun ke lapangan bagi membuat pemeriksaan dan pemantauan berkala bagi setiap pusat jagaan yang berdaftar di daerah Sabak Bernam.¹
2.	FAMA	Geran Agropreneur Muda FAMA menyediakan Geran Agropreneur Muda² melalui pelaksanaan Rancangan Malaysia ke-11 (RMK-11) untuk golongan muda yang berumur di antara 18 hingga 40 tahun. Ianya bertujuan untuk membantu dan menggalakkan penglibatan golongan muda dalam bidang keusahawanan agro berasaskan semua aktiviti di dalam rantai nilai sektor pertanian seperti tanaman, ternakan, perikanan, industri asas tani termasuk pemasaran,

¹ PKMD Sabak Bernam. (2025). Facebook.com. <https://www.facebook.com/p/PKMD-Sabak-Bernam-100066893166498/>

² Jenis Bantuan - FAMA. (2025). Wwww.fama.gov.my. <https://www.fama.gov.my/jenis-bantuan-agropreneur-muda>

BIL	AGENSI	PROGRAM
		khidmat sokongan dan agropelancongan.³ Geran ini diberi dalam bentuk barangan yang bernilai maksimum RM20,000.00 bagi seorang usahawan dan ianya tidak perlu dibayar balik.⁴ Antara contoh peralatan yang diberikan adalah rak-rak peragaan barangan seperti rak wall gondola, rak Island gondola, rak end gondola, palet, rak sayur-sayuran, freezer, chiller dan bakul. Rak End Gondola Rak Island Gondola Rak Wall Gondola Pemberian barangan dan peralatan perniagaan seperti ini sedikit sebanyak dapat mengurangkan beban usahawan. Sekaligus barangan yang dijual dapat memberi saingan harga yang lebih kompetitif di pasaran.

³ *Pengenalan* - FAMA. (2025). Fama.gov.my. <https://www.fama.gov.my/pengenalan-program-agrepreneur-muda>

⁴ *Jenis Bantuan* - FAMA. (2025). Wwww.fama.gov.my. <https://www.fama.gov.my/jenis-bantuan-agropreneur-muda>

BIL	AGENSI	PROGRAM
		● Pemasaran FAMA turut memberikan khidmat ruang pemasaran melalui Agrobazaar Online dengan mewujudkan satu komuniti perniagaan secara dalam talian.⁵ Platform Khidmat Pemasaran Segar⁶ yang dikendalikan oleh FAMA juga banyak membantu para usahawan tempatan mempromosikan hasil pertanian mereka. Misalnya, penganjuran karnival, pesta dan ekspo pada skala besar dengan tujuan supaya produk-produk usahawan tempatan dapat menembusi pasaran global. Bantuan pemasaran seperti ini sudah tentu dapat membantu usahawan tempatan dalam memahami kehendak pasaran dan penggredan hasil pertanian. Di samping itu, FAMA juga membantu memasarkan produk pertanian orang kampung yang kekurangan tempat jualan seperti sayur-sayuran dan buah-buahan di bawah Projek Gerai Buah-Buahan Segar (GBBS).⁷ Projek ini merupakan salah satu projek Agrobazaar dan mempunyai tiga konsep iaitu pertama, menaik taraf gerai buah usahawan yang sedia ada atau membangunkan gerai baharu sama ada gerai berstruktur kanopi atau berstruktur bangunan. Sehubungan dengan itu, dalam merencanakan lagi aktiviti pemasaran usahawan tempatan, FAMA turut membantu mempromosikan produk usahawan melalui laman sosial. Kegiatan pemasaran perlu dipergiatkan agar penerima geran berupaya meningkatkan jualan dengan lebih cepat dan dapat menggaji pekerja.
3.	Pejabat Daerah dan Tanah Sabak Bernam	● Dalam menggalas tanggungjawab bagi mengurangkan kadar kemiskinan di daerah Sabak Bernam, pelbagai inisiatif telah dilaksanakan oleh PDT seperti memberi bantuan dan peluang perniagaan kepada golongan miskin yang sejajar dengan bantuan kerajaan. Walaupun bantuan ini tidak dapat membasmi kemiskinan yang dialami

⁵ Agrobazaar Online - FAMA. (2025). Wwww.fama.gov.my. <https://www.fama.gov.my/abo>

⁶ Khidmat Pemasaran Segar - FAMA. (2025). Fama.gov.my. <https://www.fama.gov.my/khidmat-pemasaran-segar>

⁷ Gerai Buah-buahan Segar (GBBS) - FAMA. (2025). Fama.gov.my. <https://www.fama.gov.my/gbbs>

BIL	AGENSI	PROGRAM
		sepenuhnya, namun sedikit sebanyak ia dapat membantu meningkatkan pendapatan isi rumah. Bagi mengubah taraf hidup penduduk yang miskin, PDT Sabak Bernam turut menganjurkan Karnival Pendidikan dan Kerjaya Daerah Sabak Bernam⁸ yang bertemakan “Inspirasi Kejayaan Komuniti” pada 23 April 2025 (Rabu) yang bertempat di Dewan Seri Bernam, Sungai Besar.⁹ Karnival ini dijalankan bagi mendorong para pelajar lepasan SPM di daerah Sabak Bernam untuk menyambung pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi bagi meningkatkan taraf hidup mereka melalui pendidikan.
4.	Pejabat Daerah dan Tanah Sabak Bernam / Pusat Zakat / Jabatan Kebajikan Masyarakat	Blueprint <i>Blueprint</i> atau dalam Bahasa Melayunya adalah pelan induk merupakan dokumen perancangan strategik jangka panjang yang menggariskan hala tuju, objektif, strategi, program, dan sasaran sesuatu inisiatif, dasar, atau pembangunan negara, negeri, daerah, atau sektor tertentu. Kerajaan Negeri Selangor telah membuat <i>Blueprint</i> Pembasmian Kemiskinan dengan menjalankan pelbagai program bantuan seperti bantuan peralatan, pembangunan rumah, dan subsidi pendidikan. Semua program ini menyasarkan pengurangan kadar kemiskinan dengan pelbagai bantuan melalui JKM, Pusat Zakat, Yayasan Hijrah, dan agensi-agensi lain. Jumlah bantuan yang disalurkan kepada golongan yang memerlukan juga selaras dengan Belanjawan Selangor pada setiap tahun. Dana Usahawan Madani Selangor (Iltizam Selangor) Melalui Dana Usahawan Madani Selangor (DUMS), usahawan mikro, kecil dan sederhana (MKS) layak memohon bantuan peralatan / mesin mengikut had nilai maksimum RM30,000.

⁸ Pejabat Daerah Dan Tanah Sabak Bernam. (2025). Facebook.com. <https://www.facebook.com/share/p/1DxT4siMsC/>

⁹ Pejabat Daerah Dan Tanah Sabak Bernam. (2025). Facebook.com. <https://www.facebook.com/share/p/1CmRNmhvFh/>

BIL	AGENSI	PROGRAM
		Setakat 11 Oktober 2024, seramai 136 usahawan daripada sembilan daerah di negeri Selangor termasuk Sabak Bernam terpilih menerima dana ini dengan peruntukan sebanyak RM2.4 juta.¹⁰ Bantuan ini berbentuk <i>one-off</i> dan pemohon yang berjaya hanya layak menerima bantuan ini sekali sahaja. Impaknya, bantuan ini dapat membantu golongan asnaf mendapatkan pekerjaan lalu meningkatkan pendapatan isi rumah mereka dan akhirnya dapat mengeluarkan mereka daripada kemiskinan.

MENGHENTIKAN MASALAH KELAPARAN, MENCAPAI SASARAN JAMINAN MAKANAN DAN PEMAKANAN YANG LEBIH BAIK SERTA MENGGALAKKAN PERTANIAN LESTARI

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	<i>Integrated Agricultural Development Area</i> (IADA) / Jabatan Pengairan dan Saliran	Naik Taraf Sistem Pengairan, Saliran dan Perparitan Sawah Padi JPS Sabak Bernam bekerjasama dengan agensi seperti IADA dalam menaik taraf sistem pengairan di kawasan sawah padi untuk memastikan bekalan air mencukupi dan konsisten sepanjang musim penanaman. Kerjasama ini menyumbang secara langsung kepada usaha memperkukuh keterjaminan makanan negara, terutamanya dalam menjamin bekalan beras mencukupi untuk rakyat. Lebih-lebih lagi apabila kegiatan pertanian merupakan tulang belakang ekonomi Sabak Bernam.¹¹ Projek menaik taraf sistem saliran juga dilakukan bagi mengelakkan banjir, mempercepat aliran keluar air lebihan serta mengawal paras air yang optimum untuk pertumbuhan padi. Dengan sistem saliran dan pengairan yang lebih cekap, hasil padi dapat ditingkatkan. Ini membantu petani

¹⁰ 136 usahawan terima Dana Usahawan Madani Selangor (DUMS). (2025). Portal Berita. <https://berita.rtm.gov.my/nasional/senarai-berita-nasional/senarai-artikel/136-usahawan-terima-dana-usahawan-madani-selangor-dums>

¹¹ Harakah Daily. (2025). Naik taraf sistem saliran pertanian, tangani banjir kilat. Harakah Daily. <https://harakahdaily.net/2025/04/naik-taraf-sistem-saliran-pertanian-tangani-banjir-kilat/>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		meningkatkan pendapatan dan mengurangkan kebergantungan kepada bantuan kerajaan. ● Pembinaan Kolam Takungan Air Kolam takungan air juga dibina sebagai simpanan air semasa musim kemarau dan untuk kegunaan berterusan ketika kekurangan bekalan. Langkah ini menjamin kelangsungan aktiviti penanaman dan menuai padi di kawasan Sabak Bernam.
2.	Pejabat Daerah dan Tanah Sabak Bernam	● Pelbagai usaha strategik telah dijalankan oleh Pejabat Daerah dan Tanah (PDT) Sabak Bernam dan jabatan teknikal untuk menjamin keterjaminan makanan di daerah pengeluar padi utama Selangor.¹² ● Menurut BERNAMA pada 29 Julai 2025, Sabak Bernam kini mencatat keluasan tanaman padi sebanyak 24,098.04 hektar, dengan nilai jualan padi sekitar RM220.10 juta, mewakili lebih 60% jumlah jualan padi Negeri Selangor. Sabak Bernam juga memiliki pegangan pertanian tertinggi di Selangor dengan 9,296 pemegang pertanian.¹³ ● Apabila hasil tuaian padi merosot, PDT akan mengenal pasti punca yang menyebabkan perkara tersebut berlaku, misalnya disebabkan oleh serangan haiwan perosak. Selain itu, PDT turut mengkoordinasi jabatan teknikal yang terlibat bagi menjalankan kolaborasi dalam usaha meningkatkan hasil padi. Sebagai contoh, melalui program bersepadu penanaman padi dan inisiatif 'Gelombang Padi'.
3.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	● Jabatan Perkhidmatan Veterinar bertanggungjawab dalam memastikan keterjaminan makanan yang selamat, berkualiti dan bebas daripada sebarang penyakit haiwan. ● Selain itu, Jabatan Perkhidmatan Veterinar juga perlu memastikan setiap produk yang dihasilkan

¹² **Sabak Bernam pusat pengeluaran padi utama di Selangor. (2025). Portal Berita. <https://berita.rtm.gov.my/nasional/senarai-berita-nasional/senarai-artikel/sabak-bernam-pusat-pengeluaran-padi-utama-di-selangor>**

¹³ BERNAMA. (2025). *Sabak Bernam Pusat Pengeluaran Padi Utama Selangor*. BERNAMA. <https://www.bernama.com/bm/am/news.php?id=2450604>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		dijamin selamat untuk dimakan dan bebas daripada penyakit yang berpunca daripada haiwan.

MEMASTIKAN KEHIDUPAN YANG SIHAT DAN MENGGALAKKAN KESEJAHTERAAN PADA SEMUA PERINGKAT UMUR

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Pengangkutan Jalan	Pengeluaran lesen memandu dengan mengikut pengujian sistem pemantauan berhemah JPJ perlu memastikan lesen memandu dikeluarkan dengan mengambil kira ujian pengendalian kenderaan yang berhemah serta melalui sistem pemantauan yang lebih teliti dan menyeluruh. Penguatkuasaan Undang-undang Jalan Raya JPJ juga perlu menjalankan pemantauan dan penguatkuasaan terhadap pengguna jalan raya agar mematuhi peraturan dan garis panduan yang ditetapkan bagi mengurangkan risiko kemalangan dan meningkatkan keselamatan diri serta pengguna lain. Penguatkuasaan dan pemantauan yang dijalankan secara berterusan dengan penggunaan peralatan canggih seperti kamera AES, dron dan rondaan berkala mampu meningkatkan kepekaan pemandu terhadap kehadiran pihak berkuasa. Kehadiran anggota penguatkuasa di lokasi strategik dapat mewujudkan rasa waspada dan seterusnya menggalakkan pematuhan peraturan jalan raya dalam kalangan pengguna. Kempen Keselamatan Jalan Raya Pelbagai kempen telah dilaksanakan secara bersepadu bersama Majlis Keselamatan Jalan Raya (MKJR) dan agensi yang berkaitan di peringkat nasional, negeri dan daerah bagi menanamkan kesedaran dalam kalangan masyarakat tentang pematuhan undang-undang jalan raya. Pendidikan Keselamatan di Sekolah JPJ turut menjalankan program kesedaran keselamatan jalan raya dalam kalangan pelajar

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		sekolah bagi memupuk budaya keselamatan sejak di peringkat awal, termasuk melalui modul interaktif, simulasi lalu lintas, serta kerjasama dengan PDRM dan JPJ.

MEMASTIKAN PENDIDIKAN BERKUALITI SECARA MENYELURUH DAN SAKSAMA SERTA MENGGALAKKAN PELUANG PEMBELAJARAN SEPANJANG HAYAT UNTUK SEMUA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Pejabat Pendidikan Daerah	- PPD Sabak Bernam secara aktif mempromosikan pendaftaran kanak-kanak ke prasekolah melalui taklimat kepada ibu bapa, hebahan komuniti dan media sosial. Hasilnya, kadar pendaftaran meningkat setiap tahun, menunjukkan keberkesanan usaha PPD Sabak Bernam. - Selain itu, PPD Sabak Bernam juga berkolaborasi bersama MARA untuk membuat pameran berkaitan TVET dan taklimat pendidikan semasa berlangsungnya Program Jelajah Inspirasi Kerjaya Luar Bandar Peringkat Daerah Sabak Bernam Tahun 2025. Program ini diadakan di SMK Sungai Besar, Selangor. - Program ini bertujuan untuk menarik minat pelajar untuk berkecimpung dalam bidang kemahiran sekaligus memberi kesedaran kepada semua pelajar dan ibu bapa tentang kepentingan bidang TVET. Lebih-lebih lagi apabila program ini turut dihadiri oleh beberapa universiti kemahiran seperti politeknik dan Universiti Poly-Tech Malaysia (UPTM).¹⁴

¹⁴ Universiti Poly-Tech Malaysia - UPTM. (2025). Facebook.com. <https://www.facebook.com/uptm.official/posts/7-july-2025uptm-menghadiri-program-pameran-dan-taklimat-pendidikan-sempena-progr/1337727171695600>

MENCAPAI KESAKSAMAAN GENDER DAN MEMPERKASA SEMUA GOLONGAN WANITA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Pejabat Agama Islam Daerah Sabak Bernam	Pejabat Agama Islam Daerah Sabak Bernam (PAID) sentiasa memastikan penguatkuasaan dan pemantauan pelaksanaan Undang-undang Kekeluargaan Islam Negeri Selangor 2003¹⁵ dan Enakmen Jenayah Syariah Selangor¹⁶ berjalan dengan berkesan dan berhemah. - PAID turut menjalankan sesi penerangan seperti seminar dan kursus kekeluargaan Islam kepada masyarakat bagi menjelaskan berkaitan hak dan tanggungjawab suami isteri. Kursus seperti ini penting bagi mengatasi masalah keganasan rumah tangga sekaligus untuk memastikan isteri menerima nafkah dan hak yang sewajarnya dalam sesebuah perkahwinan. - Tambahan pula, kursus kekeluargaan Islam ini juga sedikit sebanyak dapat memberi kesedaran kepada masyarakat bagi mencegah perkahwinan bawah umur.
2.	Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM)	- KPWKM Sabak Bernam berperanan dalam menjalankan program advokasi kesedaran gender. Inisiatif ini merangkumi penyampaian pendidikan berkaitan hak dan peranan wanita dalam masyarakat, pendedahan kepada aspek perundangan dan kebajikan sosial, penggalakan peluang yang sama rata kepada semua lapisan masyarakat tanpa mengira jantina serta peningkatan motivasi dan keyakinan diri dalam kalangan golongan sasar. - Pelbagai bentuk program yang dijalankan sejajar dengan inisiatif ini seperti:

¹⁵ Undang-undang Kekeluargaan Islam Negeri Selangor 2003

<https://www.mais.gov.my/wp-content/uploads/2020/10/ENAKMEN-UNDANG-UNDANG-KELUARGA-ISLAM-NEGERI-SELANGOR-2003.pdf>

¹⁶ Enakmen Jenayah Syariah Selangor

<https://www.mais.gov.my/wp-content/uploads/2020/11/Enakmen-Jenayah-Syariah-Negeri-Selangor-1995.pdf>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		- Program Meningkatkan Daya Tahan & Psikologi Wanita (MATAHARI)¹⁷ - Program Literasi Perundangan & Hak Wanita (IRIS) - Program sukarelawan - Skuad Waja - Klinik De'stress - Program Klinik Perundangan - Program Sokongan Psikososial

P2-Prosperity / Kemakmuran

MENGALAKKAN PERTUMBUHAN EKONOMI YANG MAMPAN, MENYELURUH DAN LESTARI, GUNA TENAGA PENUH DAN PRODUKTIF SERTA PEKERJAAN YANG BAIK UNTUK SEMUA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Pejabat Daerah dan Tanah Sabak Bernam	• Dana Usahawan Madani Selangor (DUMS) Kerajaan negeri Selangor melalui Unit Perancang Ekonomi Negeri Selangor (UPEN) telah menyediakan program Dana Usahawan Madani Selangor (DUMS). Dana ini terbuka kepada perusahaan mikro, kecil dan sederhana di Negeri Selangor. Bantuan yang ditawarkan di bawah program ini adalah tidak melebihi RM30,000.00 per syarikat (tertakluk kepada kelulusan) dan boleh ditarik balik sekiranya tiada peningkatan produktiviti / pendapatan dalam tempoh 2 tahun dari tarikh penerimaan bantuan. Bantuan ini juga berbentuk peralatan/perkakasan kegunaan perniagaan (logistik) dan bukan berbentuk kewangan (non-monetary). Impaknya, program ini dapat meningkatkan ekonomi dan juga pendapatan peniaga, di samping memperluas pasaran produk yang dihasilkan. Bagi

¹⁷ Portal Rasmi Jabatan Pembangunan Wanita. (2025). <https://www.jpw.gov.my/index.php/en/wanita-sejahtera>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		mukim Sabak Bernam, setakat Jun 2025, lebih kurang 15 orang telah menerima manfaat DUMS.
2.	Jabatan Kebajikan Masyarakat	Bantuan Geran Pelancaran Bantuan Geran Pelancaran adalah satu inisiatif yang disediakan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) di bawah Kementerian Pembangunan Keluarga dan Masyarakat (KPWKM). Bantuan kewangan ini bertujuan untuk membantu golongan yang memerlukan agar mereka dapat memulakan perniagaan kecil-kecilan dan mengembangkan kemahiran mereka dalam bidang perniagaan. Bantuan ini disediakan secara <i>one-off</i> dengan jumlah sehingga RM2,700 kepada golongan sasar JKM, yang boleh digunakan untuk memulakan perniagaan.¹⁸ Kesannya, bantuan ini boleh dijadikan sebagai modal pertambahan perniagaan atau perusahaan kecil bagi menaik taraf ekonomi keluarga agar keluar dari kemiskinan. Kolaborasi bersama JKM turut bekerjasama dengan Institut Pengajian Tinggi Awam (IPTA) dan pelbagai perusahaan perniagaan bagi memberi khidmat nasihat dan advokasi tentang peluang pekerjaan dan pendidikan dalam kalangan belia daripada keluarga penerima manfaat bantuan JKM. Sehubungan dengan itu, anak-anak daripada keluarga penerima manfaat JKM juga ditawarkan ke Pusat Pembangunan Kemahiran Teknikal Negeri Selangor (STDC) untuk menceburi bidang kemahiran dan teknikal.¹⁹
3.	Jabatan Pertanian	Jabatan Pertanian menyediakan latihan asas kejenteraan secara percuma kepada belia yang menganggur di mana inisiatif ini dapat meningkatkan peluang pekerjaan dalam bidang mekanisasi ladang di daerah Sabak Bernam.
4.	JKR Sabak Bernam	Jambatan hubungan Selangor-Perak JKR Sabak Bernam sedang mengusahakan Projek Pembinaan Jambatan Sungai Air Tawar yang merentasi Sungai Bernam ke Pekan Hutan

¹⁸ *Dapatkan RM2,700 untuk Mulakan Perniagaan Anda – Ketahui Cara Memohon Bantuan Geran Pelancaran JKM!*. (2024). Bantuan Kini. <https://bantuankini.my/bantuan-geran-pelancaran-jkm/>

¹⁹ *Laman Utama - STDC*. (2024). STDC. <https://stdc.edu.my/>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		Melintang, Perak sepanjang 2.8 kilometer (km). Projek ini membabitkan peruntukan RM219 juta dan dijangka siap pada Jun 2026.²⁰ Pembinaan jambatan ini mampu memendekkan jarak perjalanan sejauh 40 kilometer (km) bagi penduduk setempat antara dua negeri tersebut. Projek ini juga dapat merancakkan ekonomi setempat, pembangunan dan pelancongan selain mengurangkan kesesakan trafik di Lebuhraya Persisiran Pantai Barat.

MEMBANGUNKAN INFRASTRUKTUR BERDAYA TAHAN, MENGALAKKAN PERINDUSTRIAN MENYELURUH DAN MAMPAN SERTA MERANGSANG INOVASI

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	JKR Sabak Bernam	Projek Infrastruktur Rakyat Sabak Bernam 2025 Projek Infrastruktur Rakyat di Sabak Bernam bagi tahun 2025 melibatkan kerja penyenggaraan Jalan Persekutuan FT005 dengan keutamaan projek baik pulih jalan yang kritikal melibatkan kerja penurapan semula, pembaikan sistem perparitan dan penggantian struktur jalan yang rosak di mana semua kerja ini memerlukan peruntukan berjumlah RM4.6 juta. JKR Sabak Bernam bertanggungjawab menyelenggara jalan ini yang bermula di Parit 4 Sekinchan seksyen 506.400 dan berakhir di Jambatan Sabak Bernam seksyen 548.600 sepanjang 42.2 km. Selain daripada itu, kerja-kerja menaiktaraf lampu jalan juga diberikan keutamaan seperti penambahan pemasangan lampu solar, pembaikan <i>feeder pillar</i>, penggantian kabel dan pembaikan lampu isyarat dengan jumlah peruntukan kewangan yang diluluskan sebanyak RM750 ribu

²⁰ MOHD. (2025). *Jambatan Sungai Air Tawar-Hutan Melintang dijangka siap tahun depan*. Sinar Harian. <https://www.sinarharian.com.my/article/730301/edisi/selangor-kl/jambatan-sungai-air-tawar-hutan-melintang-dijangka-siap-tahun-depan---rizam>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		bagi meningkatkan aspek keselamatan dan keselesaan pemanduan di daerah ini.²¹ Projek ini secara tidak langsung dapat menyokong pertumbuhan ekonomi tempatan kerana pembangunan infrastruktur jalan memudahkan pengangkutan hasil pertanian, industri kecil dan pelancongan. Tambahan pula, dapat meningkatkan kecekapan aliran trafik.
2.	Jabatan Pertanian	Sistem IoT dalam Pengurusan Pertanian Dalam sektor pertanian, IoT merujuk kepada penggunaan peranti dan sensor yang saling terhubung melalui internet untuk memantau dan menguruskan pelbagai aspek pertanian dengan lebih cekap. Teknologi ini tidak hanya meningkatkan hasil tanaman tetapi juga memastikan penggunaan sumber yang lebih baik. Salah satu aplikasi utama IoT²² dalam pertanian adalah dalam sistem pemantauan tanah dan tanaman. Sensor tanah yang dipasang di ladang dapat mengukur kelembapan, suhu, pH, dan nutrien tanah secara <i>real-time</i>. Data ini dihantar ke platform analisis yang boleh memberikan maklumat tepat tentang keperluan tanaman, membantu petani membuat keputusan yang lebih baik tentang penyiraman dan pembajaan. Dengan cara ini, petani dapat mengurangkan pembaziran air dan baja, sekaligus meningkatkan hasil tanaman.²³ Pada 7 Mac 2023, Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan iaitu Datuk Seri Mohamad Sabu berkata, para pesawah di negeri lain disaran

²¹ Portal Rasmi Kementerian Kerja Raya. (2025). Projek Infrastruktur Rakyat Sabak Bernam tahun 2025. <https://www.kkr.gov.my/ms/projek-infrastruktur-rakyat-sabak-bernam-tahun-2025>

²² Teknologi IOT - ePengembangan. (2022). <https://epengembangan.doa.gov.my/teknologi/teknologi-penanaman/teknologi-iot/>

²³ Liliamira. (2024). *Revolusi Internet Of Things (IoT) Dalam Pertanian: Meningkatkan Produktiviti Dan Keberkesanan*. Upm.edu.my. <https://pac.upm.edu.my/artikel/revolusi-internet-of-things-iot-dalam-pertanian-meningkatkan-produktiviti-dan-keberkesanan-81792>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		untuk mencontohi pesawah di Selangor dalam aspek pengurusan jelapang padi yang mengaplikasi teknologi kecerdasan buatan (AI) dan Internet kebendaan (IoT) bagi meningkatkan hasil tuaian. Hasil lawatan kerja beliau ke kawasan tanaman padi di sekitar Kuala Selangor dan Sabak Bernam mendapati penggunaan teknologi moden dalam proses penanaman dan pengeluaran padi menghasilkan antara enam hingga 10 tan metrik sehektar bagi satu musim.²⁴

MENJADIKAN BANDAR DAN PENEMPATAN MANUSIA LEBIH MENYELURUH, SELAMAT, BERDAYA TAHAN DAN MAMPAN

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Perbadanan Adat Melayu dan Warisan Negeri Selangor (PADAT) (Muzium Daerah Sabak Bernam)	Festival Sawah Padi Sekinchan PADAT telah terlibat sebagai urusetia pameran dan demonstrasi kebudayaan dalam Festival Sawah Padi Sekinchan yang berlangsung pada 26 hingga 27 April 2025 di Sekinchan. Pameran yang dikendalikan memfokuskan kepada warisan dan seni budaya, termasuk demonstrasi pembuatan dan permainan Wau Kapal Tradisional. Program ini memberi peluang kepada pengunjung untuk mendapatkan maklumat serta pengalaman berkaitan warisan dan adat resam masyarakat tempatan. Poster hebahan dan promosi demonstrasi wau kapal dan pertandingan perhiasan mini wau oleh PADAT Sumber: Portal Rasmi Kerajaan Negeri Selangor

²⁴ Contohi pesawah Selangor urus sawah guna teknologi AI, IoT. (2023). Utusanborneo.com.my. <https://www.utusanborneo.com.my/2023/03/07/contohi-pesawah-selangor-urus-sawah-guna-teknologi-ai-iot>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		PADAT turut memanfaatkan platform ini untuk mempromosikan peranannya sebagai agensi yang bertanggungjawab mengurus hal ehwal warisan, kebudayaan dan adat resam di negeri Selangor. Karnival ini mendapat sambutan yang menggalakkan dengan kehadiran ramai pengunjung dari pelbagai lapisan masyarakat.
2.	Polis Diraja Malaysia	- PDRM melaksanakan kursus lanjutan kepada pengguna jalan raya yang ingin memperbaharui lesen memandu bagi meningkatkan pengetahuan dan kesedaran terhadap peraturan serta keselamatan jalan raya. Selain itu, penguatkuasaan dan rondaan berfokus turut dilakukan di kawasan 'hot spot' yang dikenal pasti untuk menurunkan kadar kemalangan jalan raya. - PDRM juga melaksanakan program ceramah dan advokasi keselamatan jalan raya kepada orang awam, termasuk pendedahan awal kepada pelajar sekolah bagi membentuk budaya keselamatan sejak usia muda. Bahkan, kempen kesedaran turut diberikan kepada masyarakat melalui pelbagai saluran media massa dan media cetak. Usaha ini memberi manfaat secara langsung kepada pengguna jalan raya dari segi peningkatan keselamatan, pengetahuan, dan kepatuhan terhadap undang-undang jalan raya.

P3-Planet / Planet

MEMASTIKAN KETERSEDIAAN DAN KELESTARIAN PENGURUSAN AIR DAN SANITASI UNTUK SEMUA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Alam Sekitar (JAS)	- Jabatan Alam Sekitar bertanggungjawab meningkatkan kesedaran alam sekitar melalui program pendidikan, kempen kesedaran awam dan aktiviti gotong-royong bersama komuniti. JAS juga bekerjasama rapat dengan NGO berkaitan alam sekitar dalam melaksanakan aktiviti pemuliharaan dan advokasi, di samping berperanan untuk memperketat dan menguatkuasakan undang-undang alam sekitar bagi mengawal pencemaran air, udara dan tanah. - Hasilnya kualiti saluran air di Sabak Bernam akan bertambah baik. Aliran air menjadi lebih bersih dan bebas daripada bahan tercemar. Dengan itu, risiko jangkitan penyakit yang berpunca daripada air tercemar seperti leptospirosis, kolera dan cirit-birit juga dapat dikurangkan. - Maka, apabila kesihatan masyarakat di Sabak Bernam lebih terjamin ditambah dengan alam sekitar yang sihat dan berkualiti, ia akan menyumbang kepada kesejahteraan komuniti dan daya tarikan kawasan. - Bukan setakat itu sahaja, hasil dan produk pertanian yang merupakan tunjang ekonomi Sabak Bernam akan menjadi lebih berkualiti kerana bebas daripada pencemaran, sekaligus meningkatkan nilai pasaran. Impaknya, berlakunya peningkatan taraf ekonomi penduduk melalui aktiviti eko pelancongan dan pertanian lestari.
2.	Pengurusan Air Selangor Sdn Bhd	Skim Air Darul Ehsan (SADE) Pelaksanaan Skim Air Darul Ehsan (SADE) oleh Kerajaan Negeri Selangor menyasarkan penduduk di negeri Selangor dengan pendapatan isi rumah

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		RM5,000 ke bawah.²⁵ Melalui skim ini, bekalan air percuma diberikan kepada isi rumah berpendapatan rendah, khususnya golongan B40. Inisiatif ini mampu mengurangkan beban kos sara hidup melalui pengurangan bil air bulanan, memastikan akses berterusan kepada bekalan air bersih sebagai keperluan asas, menggalakkan penggunaan air secara bijak melalui pengurusan penggunaan air yang berkesan dan menunjukkan komitmen kerajaan negeri dalam menjaga kebajikan rakyat melalui pemberian subsidi air.

MEMASTIKAN CORAK PENGGUNAAN DAN PENGELUARAN YANG MAMPAN

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Majlis Daerah Sabak Bernam	Program Pengumpulan Minyak Masak Terpakai Daerah Sabak Bernam 2024 Majlis Daerah Sabak Bernam menjalankan program pengumpulan minyak masak terpakai sebagai acara berkala. MDSB menawarkan RM2.20 bagi setiap kilogram minyak masak terpakai dan tambahan RM5.00 bagi peserta yang menghantar minyak masak melebihi 5 kilogram dan RM 10.00 bagi peserta yang menghantar melebihi 10 kilogram.²⁶ Program ini dijalankan sekurang-kurangnya sekali pada setiap bulan di tempat yang berbeza sekitar Sabak Bernam. Tambahan pula, semasa Karnival Alam Sekitar Daerah Sabak Bernam 2025 di Dataran Tonggak 10 Sungai Besar, sebanyak 1804 kilogram (kg) minyak masak terpakai berjaya dikumpul.²⁷ Karnival ini dianjurkan oleh Pejabat Daerah dan Tanah Sabak

²⁵ Skim Air Darul Ehsan (SADE) | Air Selangor. (2025). Airlselangor.com. <https://www.airselangor.com/services/sade?lang=ms>

²⁶ Majlis Daerah Sabak Bernam. (2025). Facebook.com. <https://www.facebook.com/MajlisDaerahSabakBernam/posts/%EF%B8%8F-program-pengumpulan-minyak-masak-terpakai-daerah-sabak-bernam-2024-%EF%B8%8Ftahukah-an/707423714879762/>

²⁷ Aziz, A. (2025). Hampir 2,000kg Minyak Masak Terpakai Dikumpul Di Sabak Bernam - Malaysiaaktif. Malaysia Aktif. <https://malaysiaaktif.my/2025/07/1804-kilogram-minyak-masak-terpakai-dikumpul-di-sabak-bernam/>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		Bernam dengan kerjasama MDSB, pihak swasta dan NGO. Program Pengumpulan dan Jualan Barangan Kitar Semula MDSB turut melaksanakan program pengumpulan dan jualan barangan kitar semula seperti plastik (botol), besi, aluminium, tin susu, kotak, kertas, bateri, televisyen, mesin basuh, alat penghawa dingin, peti ais, radio, kipas, telefon mudah alih dan mesin perakam waktu.²⁸ Misalnya pada tahun 2024, program ini diadakan pada 28 September yang bertempat di Dataran tonggak 10 Sungai Besar²⁹. Harga jualan barangan kitar semula adalah mengikut kadar semasa. Program ini secara langsung dapat membantu masyarakat menguruskan barang-barang lama dengan baik dan barang yang tidak digunakan dibuang atau dijual di tempat yang betul.

MENGAMBIL TINDAKAN SEGERA UNTUK MENANGANI PERUBAHAN IKLIM DAN KESANNYA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	MOTAC Selangor	- MOTAC memberi peruntukan untuk membina dan menaik taraf kemudahan pelancongan di Pusat Konservasi Kelip-kelip Sungai Panjang, Sabak Bernam. Dengan adanya peruntukan ini, bilangan pihak yang bekerjasama dalam menjalankan kajian dan penyelidikan dapat ditingkatkan dan hasil kajian akan dikongsi bersama pihak berkepentingan. Perkara ini secara tidak langsung dapat meningkatkan ekonomi penduduk setempat. - MOTAC turut mengadakan program atau kempen penanaman pokok, penjagaan sungai, serta program

²⁸ *Majlis Daerah Sabak Bernam.* (2025). Facebook.com. <https://www.facebook.com/MajlisDaerahSabakBernam/posts/-program-pengumpulan-dan-jualan-barangan-kitar-semula-program-tersebut-akan-diada/849732127315586/>

²⁹ *Majlis Daerah Sabak Bernam.* (2025). Facebook.com. <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=852750107013788&id=100068364198313&set=a.167741355514670>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		kesedaran melibatkan masyarakat setempat dan pelancong. Kempen ini bertujuan untuk meningkatkan kesedaran komuniti tempatan, masyarakat luar, dan pelancong antarabangsa tentang kepentingan menjaga alam sekitar.
2.	Pejabat Pertanian Daerah Sabak Bernam	Struktur Rumah Pelindung Hujan (<i>Rain Protection House</i>) Struktur rumah pelindung hujan (RPH), juga dikenali sebagai struktur pelindung tanaman (SPT) atau rumah hujan (RH). Ia merupakan struktur yang direka untuk melindungi tanaman daripada hujan dan boleh berfungsi sebagai greenhouse (GH). RPH boleh diperbuat daripada pelbagai bahan seperti kayu, besi, buluh, atau <i>galvanis</i>. Bumbungnya biasanya diperbuat daripada plastik <i>polyethylene</i>, dan sesetengahnya dilengkapi dengan jaring kalis serangga untuk menghalang kemasukan serangga besar.

Contoh Struktur Rumah Pelindung Hujan (RPH)

Pejabat Pertanian Selangor melalui tender rasmi telah meluluskan pelan untuk membekal dan memasang dua unit struktur Rumah Pelindung

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		Hujan (RPH) bersaiz 6 × 30 meter khusus untuk projek fertigasi di Daerah Sabak Bernam.³⁰ Fungsi utama struktur ini adalah melindungi tanaman daripada hujan berlebihan dan membolehkan operasi fertigasi dijalankan sepanjang tahun tanpa gangguan daripada cuaca. Fertigasi Gantung Secara mudahnya, fertigasi gantung ditanam dalam beg medium atau bekas lain yang tidak bersentuhan langsung dengan tanah. Kaedah ini semakin popular, terutamanya di kawasan dengan sumber tanah yang terhad atau untuk pengeluaran intensif. Kelebihan utama fertigasi gantung adalah kawalan yang lebih baik terhadap persekitaran tanah dan air.³¹ Sistem fertigasi gantung diperkenalkan sebagai kaedah alternatif menanam tanaman seperti cili merah secara gantung. Sistem ini dapat meminimumkan risiko banjir dengan penyaluran larutan nutrien secara langsung ke akar di atas tanah. Sistem ini juga membolehkan komponen fertigasi berfungsi walaupun berlaku hujan lebat atau saliran tidak sempurna. Kaedah Tanaman Fertigasi Gantung menggunakan Paip GI saiz 20mm (3/4 inci).

³⁰ TenderDB | SEBUT HARGA - JABATAN PERTANIAN SELANGOR - PPS. BNM 03/2025. (2025). Tenderdb.com. <https://tenderdb.com/tender/sebut-harga-jabatan-pertanian-selangor-pps-bnm-03-2025-kerja-kerja-membekal-dan-memasang-dua-2-unit-struktur-rumah-pelindung-hujan-rph-berukuran-6-meter-x-30-meter-bagi-projek-fertigasi-daerah-sabak-bernam-selangor>

³¹ System, G. (2025). Model Penanaman Cili: Gantung vs Tanah - Agrimag. Agrimag. <https://agrimag.my/bm/article-details/model-penanaman-cili-gantung-vs-tanah>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		Teknik ini juga diselitkan dalam kursus amali dan <i>hands-on</i> yang dianjurkan oleh Pejabat Pertanian Sabak Bernam bagi memberi pendedahan langsung kepada petani. Misalnya, kursus penanaman hidroponik dan fertigasi gantung secara <i>hands-on</i> yang dijalankan pada 9 Julai 2025 bertempat di Mahkamah Rendah Syariah Sabak Bernam. ³²

**MELINDUNGI, MEMULIHKAN DAN MENGGALAKKAN
PENGUNAAN LESTARI EKOSISTEM DARATAN,
MENGURUSKAN HUTAN SECARA LESTARI, MEMBANTERAS
PENGURUNAN, MENGHENTIKAN DAN MEMULIHKAN
KEMEROSOTAN TANAH DAN MENGHENTIKAN KEHILANGAN
BIODIVERSITI**

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara (PERHILITAN)	Kursus Pemandu Pelancong Berkemahiran Alam Semula Jadi Setempat Tahap II (2019) Pada tahun 2019, Jabatan PERHILITAN dengan kerjasama Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) telah melaksanakan tiga siri kursus Pemandu Pelancong Berkemahiran Alam Semula Jadi Setempat Tahap II. Kursus ini bertujuan melatih komuniti setempat, terutama golongan belia sebagai pemandu pelancong yang memahami aspek flora dan fauna tempatan, keselamatan pelancong, dan pemeliharaan alam sekitar. Sehubungan dengan itu, kursus ini juga dapat membuka peluang pekerjaan kepada penduduk setempat khususnya kepada golongan muda. Operasi Tangkap dan Pindah Hidupan Liar PERHILITAN turut menjalankan operasi tangkap pindah hidupan liar yang berhampiran dengan kediaman dan kawasan kerja penduduk setempat, terutama apabila mereka menerima aduan gangguan hidupan liar. Operasi seperti tangkap dan pindah kera melibatkan prosedur keselamatan dan pemindahan segera haiwan ke habitat sesuai.

³² KURSUS PERTANIAN KAEDAH... - Pejabat Pertanian Daerah Sabak Bernam. (2025). Facebook.com. <https://www.facebook.com/doasabakbernam/posts/kursus-pertanian-kaedah-penanaman-secara-hidroponik-dan-fertigasi-secara-hands-o/1164981429001126/>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		Menurut manual rasmi, haiwan seperti kera dan gajah ditangkap dengan penjagaan rapi dan dipindahkan tanpa mencederakan mereka, menggunakan teknik dan protokol yang diiktiraf. Operasi ini sangat penting supaya penduduk dapat hidup dalam keadaan yang selamat dan tanpa ketakutan untuk menjalani aktiviti seharian. ³³
2.	Majlis Daerah Sabak Bernam	Penanaman Pokok Berembang di Pusat Konservasi Kelip-kelip, Sungai Panjang Pada 30 Ogos 2022, hampir 300 pokok pelbagai jenis telah ditanam di Pusat Konservasi Kelip-kelip, Sungai Panjang. Penanaman sebanyak 300 pokok tersebut meliputi 200 pokok berembang, 20 pokok sagu, 10 pokok nipah dan 66 pokok kelapa bagi memelihara habitat serta populasi kelip-kelip di kawasan tersebut. Program ini disertai oleh Majlis Daerah Sabak Bernam, Pejabat Daerah dan Tanah Sabak Bernam, Jabatan Perhutanan, Jabatan Bomba dan Penyelamat, Ibu Pejabat Polis Sabak Bernam, komuniti setempat dan beberapa agensi lain.³⁴ Disebabkan program ini mendapat maklum balas yang baik, program ini turut dilaksanakan pada tahun 2023 dengan menanam sebanyak 327 anak pokok di Sungai Panjang, Sabak Bernam. Daripada jumlah keseluruhan anak pokok yang ditanam, 100 daripadanya adalah dari spesies berembang manakala 70 lagi merupakan pokok sagu diikuti nipah (30), salak (20), limau (100) serta 7 anak pokok durian.³⁵ Selain daripada penanaman pokok, 2,000 ekor anak ikan lampam turut dilepaskan ke dalam Sungai Bernam di Sungai Panjang. Bahkan, pembersihan sungai turut dilakukan bagi mengekalkan dan

³³ https://www.wildlife.gov.my/images/stories/penerbitan/lain_lain/ManualPengurusanKonflikManusia-Kera.pdf

³⁴ Nur. (2022). *Hampir 300 pokok pelbagai spesies ditanam di Pusat Konservasi Kelip-Kelip*. Selangorkini. <https://selangorkini.my/2022/08/hampir-300-pokok-pelbagai-spesies-ditanam-di-pusat-konservasi-kelip-kelip>

³⁵ Norshahzura Mat Zuki. (2023). *KSSB berjaya tanam 327 anak pokok* | Sinar Harian. Sinar Harian. <https://www.sinarharian.com.my/article/281950/berita/nasional/kssb-berjaya-tanam-327>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		memperbaiki habitat semula jadi agar populasi kelip-kelip terus berkembang. Program seperti ini perlu dijadikan program tahunan untuk memulihara ekosistem termasuk biodiversiti di samping meningkatkan keupayaan bagi mencapai pembangunan mampan.

P4-Peace / Keamanan

MENGALAKKAN PEMBENTUKAN MASYARAKAT YANG AMAN DAN MENYELURUH UNTUK PEMBANGUNAN MAMPAU, MENYEDIAKAN AKSES KEPADA KEADILAN UNTUK SEMUA DAN MEMBINA INSTITUSI YANG BERKESAN, BERTANGGUNGJAWAB DAN MENYELURUH PADA SEMUA PERINGKAT

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Bomba dan Penyelamat	Portal e-Aduan Integriti JBPM JBPM menyediakan satu portal e-aduan sebagai salah satu saluran dalam talian untuk membuat aduan berkaitan integriti jabatan. Saluran ini terbuka kepada orang awam atau kakitangan JBPM untuk membuat aduan tentang salah laku, integriti dan ketidakpatuhan tatakelakuan. Aduan boleh dibuat terhadap anggota JBPM atau individu/organisasi yang berurusan dengan JBPM. Segala maklumat akan dirahsiakan dan disalurkan kepada Unit Integriti untuk siasatan lanjut. Tujuan sistem ini adalah untuk memastikan ketelusan, integriti, akauntabiliti dan profesionalisme dalam perkhidmatan JBPM.³⁶ Unit integriti JBPM Unit Integriti JBPM wujud di peringkat pusat dan negeri. Unit ini bertanggungjawab untuk:

³⁶ *SISTEM e-ADUAN INTEGRITI JBPM - PORTAL RASMI*. (2023). PORTAL RASMI. <https://www.bomba.gov.my/sistem-e-aduan-integriti-jbpm/>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		- Mengurus dan menyiasat aduan integriti serta salah laku. - Menjalankan audit risiko bagi mengenal pasti kelemahan sistem dalaman. - Mengurus tindakan tatatertib terhadap anggota yang melanggar etika. - Menyelaraskan program kesedaran dan latihan integriti. - Memastikan pematuhan kepada dasar anti-rasuah dan nilai-nilai integriti. Di bawah Unit Integriti, mereka turut memberikan taklimat kepada anggota / kakitangan JBPM melalui Program BiGIAR 2025 (Bicara Governans, Integriti & Anti-Rasuah).³⁷ Di samping mengedarkan poster berkenaan polisi anti rasuah dalam bentuk fizikal dan digital dalam kalangan anggota JBPM. Semua usaha ini bagi memberi kefahaman mendalam berkaitan isu rasuah, salah guna kuasa dan tatakelola. Ini kerana, usaha ini menekankan nilai akauntabiliti dan amanah dalam tugas harian. Impaknya, berlakunya penurunan kes rasuah dalam kalangan anggota kerana mereka lebih berintegriti.

³⁷ BERNAMA. (2025). *JBPM Terima 42 Aduan Berkait Integriti*. BERNAMA. <https://www.bernama.com/bm/news.php?id=2431080>

MEMPERKUKUHKAN KAEDAH PELAKSANAAN DAN MENGGIATKAN SEMULA PERKONGSIAN GLOBAL UNTUK PEMBANGUNAN MAMPAN

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Pertanian	Program Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) TKPM adalah salah satu strategi di bawah Dasar Pertanian Negara Ketiga (DPN3) untuk menggalakkan pelaksanaan projek pertanian secara berskala besar, komersial dan berteknologi tinggi oleh usahawan termasuk sektor swasta.³⁸ TKPM dilaksanakan dengan tujuan bagi menjana pendapatan peserta sekurang-kurangnya pendapatan bersih RM3,000 sebulan sekaligus meningkatkan pengeluaran makanan negara yang mampan, mencukupi dan berkualiti.
2.	Pejabat Daerah dan Tanah Sabak Bernam	Karnival Pendidikan dan Kerjaya peringkat Daerah Sabak Bernam PDT Sabak Bernam menganjurkan Karnival Pendidikan dan Kerjaya peringkat Daerah Sabak Bernam. Penganjuran karnival ini adalah secara kolaborasi bersama institusi pendidikan di dalam daerah Sabak Bernam. Penglibatan agensi pendidikan turun padang bersama komuniti setempat dalam membantu anak muda khususnya, pelajar lepasan sekolah menengah berkenaan peluang meneruskan pengajian ke peringkat lebih tinggi adalah sangat penting. Karnival ini juga dapat membuka peluang kerjaya dalam bidang TVET dan pilihan keusahawanan yang boleh diceburi. Impaknya, karnival ini membolehkan capaian informasi berkenaan dengan peluang pendidikan secara holistik dan bersasar kepada komuniti dan masyarakat. Misalnya, pada 23 April 2025, berlangsungnya Karnival Pendidikan dan Kerjaya Daerah Sabak

³⁸ Portal Rasmi Jabatan Pertanian. (n.d.). Wwww.doa.gov.my.
<https://www.doa.gov.my/index.php/pages/view/514>

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		Bernam di Dewan Seri Bernam Sungai Besar.³⁹ Dalam karnival ini juga, Bahagian Kemasukan Pelajar IPTA (BKPA) turut menyampaikan taklimat <i>UPUOnline</i> kepada calon SPM 2024 dan pelajar sekolah kawasan sekitar Daerah Sabak Bernam.⁴⁰

Nota

* Tindakan yang dinyatakan hanya sebahagian kecil sahaja daripada program-program yang dijalankan oleh agensi yang terlibat.

* Terdapat beberapa SDG yang tidak mempunyai program pelaksanaan kerana agensi yang berkaitan tidak dapat hadir dan/atau tiada penerangan yang lebih terperinci tentang tindakan yang sedang dilaksanakan

³⁹ Majlis Daerah Sabak Bernam. (2025). Facebook.com. <https://www.facebook.com/MajlisDaerahSabakBernam/posts/-karnival-pendidikan-kerjaya-sabak-bernam-2025-inspirasi-kejayaan-komuniti-tarik/1000157528939711>

⁴⁰ Kemasukan BPKP JPT - FB rasmi UPU. (2025). Facebook.com. <https://www.facebook.com/UPUonlineBKPAJPT/posts/sabak-bernam-23-april-2025karnival-pendidikan-kerjaya-daerah-sabak-bernam-inspir/980807874223939/>

Hasil Dapatan Kedua : Cadangan Penyelesaian Isu oleh Agensi

Beberapa isu telah dipilih untuk dibincangkan hasil daripada aktiviti pemetaan isu yang telah dijalankan. Memandangkan isu yang dibangkitkan adalah isu semasa yang sedang dalam tindakan, pihak agensi telah mencadangkan cadangan penyelesaian sedia ada serta cadangan baru yang perlu diberi perhatian. Isu yang telah dibincangkan adalah seperti berikut;

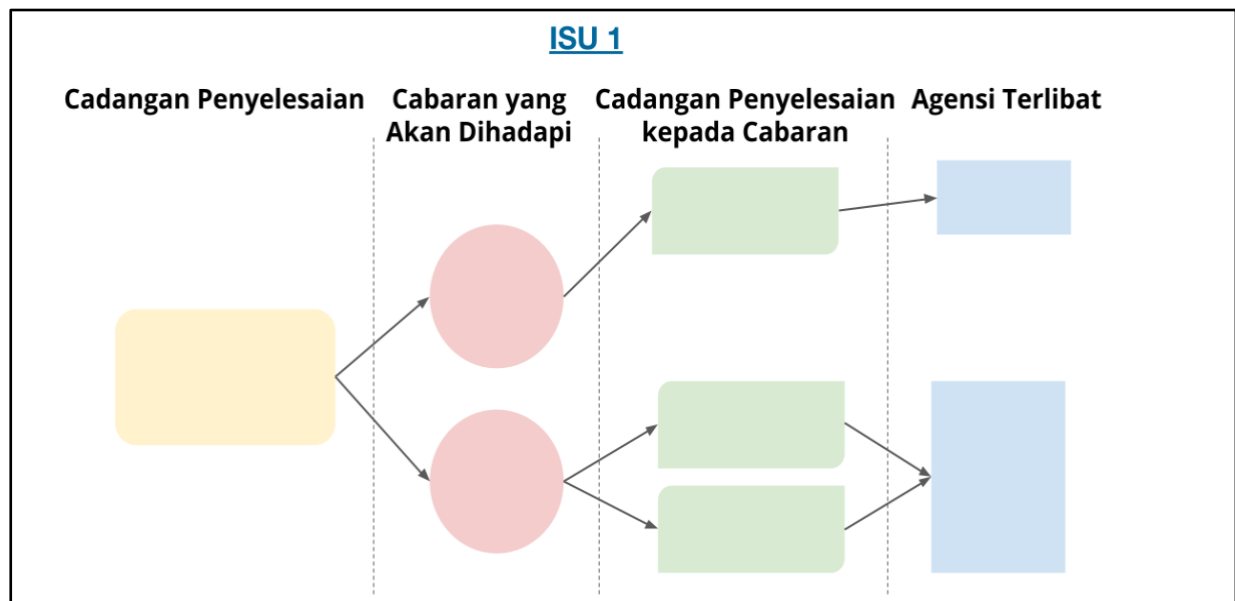
- **Ekonomi** - Cabaran dalam Mengembangkan Industri Kecil dan Sederhana (IKS)

Perbincangan penyelesaian isu ini telah dijalankan berdasarkan perincian yang berikut;

- Cadangan penyelesaian
- Cabaran yang akan dihadapi
- Cadangan Penyelesaian kepada cabaran
- Agensi terlibat
- SDG berkaitan

Perbincangan penyelesaian isi ini telah dijalankan berdasarkan kerangka di bawah:

Isu: Cabaran dalam Mengembangkan Industri Kecil dan Sederhana (IKS) di Sabak Bernam

Berikut merupakan solusi yang dicadangkan oleh wakil-wakil agensi kerajaan sewaktu perbincangan dijalankan. Penyelesaian yang dicadangkan ialah memperkasakan usahawan tempatan dan membangunkan produk Ikon Sabak Bernam. Rujuk jadual di bawah untuk penjelasan terperinci.

Produk yang dihasilkan oleh para usahawan tempatan Sabak Bernam mempunyai keunikan yang tersendiri dan berpotensi besar untuk dibangunkan menjadi Produk Ikon Sabak Bernam sekaligus menjadi produk pelancongan. Dalam mencapai matlamat ini, pemerkasaan dalam kalangan usahawan tempatan perlu dilaksanakan daripada pelbagai aspek termasuklah latihan menyeluruh dalam pengeluaran produk, bantuan kewangan dan pemasaran.

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
CADANGAN 1: MELAKSANAKAN SESI LATIHAN YANG MENYELURUH KEPADA USAHAWAN BERMULA DARIPADA PROSES PEMBUATAN, PEMBUNGKUSAN DAN PEMASARAN KEREPEK.		
- Wujudnya kekangan masa untuk komuniti menghadiri latihan terutamanya dalam kalangan belia, ibu tunggal dan wanita. - Lokasi pelaksanaan latihan sukar diakses iaitu jauh daripada tempat tinggal komuniti. - Tambahan pula, wujudnya kekangan dari segi peralatan dan kelengkapan latihan serta kesukaran	Latihan yang Menyeluruh dan Bersepadu kepada Usahawan Wujudkan sistem latihan berjadual yang tersusun dan mudah diikuti oleh peserta. Waktu latihan perlu fleksibel agar sesuai dengan masa dan komitmen peserta, khususnya bagi mereka yang bekerja atau mempunyai tanggungjawab keluarga. Latihan perlu dijalankan di lokasi yang strategik dan mudah diakses oleh peserta. Tenaga pengajar bertauliah dan berpengalaman perlu dilantik bagi	- Giat MARA - Jabatan Pertanian - Kementerian Belia dan Sukan - Pejabat Daerah dan Tanah - Ahli Parlimen - Pihak Berkuasa Tempatan - Kementerian Pelancongan, Kesenian dan Kebudayaan (MOTAC)

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
mendapatkan tenaga pengajar yang bertauliah.	menjamin kualiti dan keberkesanan penyampaian latihan. Pihak penganjur bengkel disarankan menyediakan bantuan atau peruntukan kecil kepada peserta, contohnya elaun minyak untuk ke lokasi latihan. Khidmat sokongan berterusan perlu disediakan kepada peserta selepas latihan. Bukan dalam bentuk kewangan, tetapi dalam bentuk bimbingan, pemantauan dan nasihat teknikal. Modul latihan perlu meliputi keseluruhan proses pembangunan produk, iaitu dari pembuatan, pembungkusan (<i>packaging</i>) hingga ke pemasaran. Integrasi bahan pembelajaran secara bersemuka dan dalam talian (<i>hybrid learning</i>) untuk meningkatkan keberkesanan dan fleksibiliti latihan. Mewujudkan sistem mentor-mentee, contohnya menjadikan usahawan berjaya seperti Kerepek Tajuri sebagai mentor kepada peserta baharu. Memberi penghargaan atau insentif khas kepada peserta yang menunjukkan prestasi cemerlang atau berjaya	<i>E-commerce</i> (TikTok/ Shopee) - Penghulu - Setiausaha Kerajaan Negeri (SUK) - Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN) - Tabung Ekonomi Kumpulan Usaha Niaga (TEKUN) - Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia (Keselamatan industri, Pembangunan) - Agensi latihan & keusahawanan - Kolej Komuniti - INSKEN - Jabatan Penerangan - Tourism Selangor - SME Corp (pinjaman) - Jabatan Perikanan

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	mengembangkan perniagaan mereka selepas latihan.	
CADANGAN 2: PEMBERIAN BANTUAN MODAL DAN BARANGAN / PERALATAN		
Ramai usahawan di Sabak Bernam yang mengalami kekangan dari segi kewangan untuk membeli barangan dan peralatan berniaga.	Pakej Bantuan dan Modal Usahawan Peserta perlu mempunyai sijil atau dokumen sokongan seperti sijil latihan atau penyertaan bengkel sebagai syarat utama bagi tujuan pembaharuan lesen, permohonan bantuan atau geran. Ini bertujuan untuk memastikan hanya peserta yang aktif dan berkecayaan sahaja yang menerima manfaat daripada program yang dijalankan. Peserta dicadangkan supaya menerima pakej menyeluruh yang merangkumi modal dan latihan sebagai satu inisiatif pembangunan keusahawanan yang bersepadu. Kursus prasyarat (contohnya asas perniagaan, pengurusan kewangan atau pemasaran) perlu diselesaikan sebelum peserta layak menerima bantuan. Sediakan bantuan jangka pendek dalam bentuk barangan atau peralatan asas bagi membantu peserta memulakan operasi perniagaan dengan segera.	- Pejabat Daerah dan Tanah - Jabatan Pertanian - Persatuan Peladang / Pekebun Kecil - Jabatan Perikanan - Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA) - Tabung Ekonomi Kumpulan Usaha Niaga (TEKUN) - pinjaman - Agrobank - Yayasan Hijrah Selangor - Amanah Ikhtiar Malaysia - Majlis Amanah Rakyat (MARA) - Air Selangor (permohonan air)

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
CADANGAN 3: BANTUAN PEMASARAN DARIPADA AGENSI (MEWUJUDKAN PRODUK PELANCONGAN)		
Usahawan di Sabak Bernam memerlukan bantuan dan bimbingan dari segi pemasaran produk.	Penggunaan Produk Tempatan sebagai Cenderahati Rasmi Menggalakkan setiap agensi kerajaan, GLC dan jabatan menggunakan produk tempatan sebagai cenderamata dalam majlis rasmi, seminar, bengkel atau program komuniti. Contoh: Produk makanan tradisional yang dipromosikan oleh PADAT iaitu Nasi Ambeng, Punten, atau produk kraftangan dan makanan kering tempatan dijadikan hadiah kepada tetamu kehormat. Inisiatif ini bukan sahaja mengangkat identiti tempatan tetapi turut memperluas pasaran produk IKS di peringkat domestik. Penjenamaan Produk Tempatan Produk yang dijadikan cenderahati boleh dilabel dengan logo rasmi negeri atau kementerian, sekaligus meningkatkan kredibiliti dan nilai tambah produk tersebut. Peluang promosi ini dapat memperkenalkan makanan atau produk warisan setempat kepada orang ramai, termasuk pelancong dan pegawai dari luar daerah/negeri.	- Kementerian Pelancongan, Kesenian dan Kebudayaan (MOTAC) - Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA) - Tourism Selangor - Perbadanan Adat Melayu dan Warisan Negeri Selangor (PADAT) - (jual produk di Muzium) - Polis Diraja Malaysia (PDRM) - keselamatan dan lalu lintas - Pejabat Kesihatan

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	Penubuhan Agensi atau Pusat Rujukan Usahawan Tempatan Dicadangkan supaya diwujudkan satu agensi bagi pengusaha tempatan mendapatkan bimbingan dalam aspek: - Peningkatan kualiti dan pembungkusan produk - Pensijilan halal, MESTI dan jenama - Latihan pemasaran digital dan e-dagang - Akses kepada pembiayaan dan geran kerajaan Agensi ini boleh berperanan sebagai penghubung antara usahawan kecil dengan pihak kerajaan, institusi latihan, dan pasaran. Pembangunan Produk Ikonik Daerah Mewujudkan produk ikon Sabak Bernam melalui pertandingan berasaskan produk tempatan seperti kerepek (pisang, ubi kayu) dan bahu (cermai, gulung, ikan, lapis, berperisa seperti pandan dan coklat).	

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	 Kerepek dan Bahulu Masri Sekinchan Sumber: Facebook Rasmi Mhp Masri Sekinchan⁴¹ Menggalakkan penyertaan dalam program Satu Daerah Satu Industri (SDSI) peringkat negeri dan persekutuan bagi memperkenalkan jenama Sabak Bernam di pasaran yang lebih luas. Pemasaran dan Promosi Menggunakan <i>influencer</i> tempatan atau media sosial bagi mempromosikan produk Sabak Bernam agar lebih dikenali di peringkat nasional. Menggalakkan kolaborasi antara pengeluar dan pemasar di mana perlu ada pembahagian peranan yang jelas antara pengeluar (fokus pada pembuatan) dan pemasar (fokus pada promosi dan penjualan).	

41

Facebook.

(2025).

Facebook.com.

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1943702749808079&set=pb.100025051177217.-2207520000&type=3>

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	Peranan <i>Local Champion</i> Mengenal pasti <i>Local Champion</i> bagi setiap kategori produk untuk menjadi rujukan, pembimbing dan contoh kepada peserta lain. <i>Local Champion</i> juga berperanan membantu dalam penjenamaan, inovasi produk dan strategi pasaran.	
CADANGAN 4: PENAMBAHBAIKAN <i>PACKAGING</i> DAN LABEL PRODUK TEMPATAN SUPAYA RELEVAN UNTUK DIPASARKAN DI PASARAN TEMPATAN DAN ANTARABANGSA.		
- Kebanyakan produk Sabak Bernam tidak sesuai untuk dipasarkan di pasaran antarabangsa kerana mempunyai kekurangan dari segi <i>packaging</i> sama ada tidak sesuai atau tidak menarik. - Bagi menembusi pasaran antarabangsa, produk tempatan perlu mempunyai reka bentuk pembungkusan yang menarik, tahan lama dan memenuhi piawaian eksport.	Memberikan latihan khusus kepada pengusaha tempatan melibatkan aspek: - Reka bentuk label dan pembungkusan profesional. - Pemilihan bahan pembungkus yang sesuai (mesra alam, tahan lama, memenuhi piawaian eksport). - Penjenamaan dan penulisan label dalam dwibahasa (Bahasa Melayu dan Inggeris) bagi pasaran global. Label produk perlu menonjolkan asal-usul dan keunikan tempatan. Misalnya Kerepek Tajuri⁴² dari Sabak Bernam perlu mempertingkatkan lagi <i>design</i> pembungkusan mereka agar mencerminkan Sabak Bernam.	Peringkat Persekutuan - Kementerian Pelancongan, Kesenian dan Kebudayaan (MOTAC) - Jabatan Penerangan - Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA) - Jabatan Pertanian Malaysia - Jabatan Perikanan Malaysia - Majlis Amanah

⁴² Kerepek Tajuri. Facebook: <https://www.facebook.com/kerepektajuri/photos>

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
Pembungkusan yang baik bukan sahaja melindungi produk, tetapi turut berperanan sebagai alat pemasaran visual yang mencerminkan kualiti dan identiti tempatan.	Produk Kerepek Tajuri Sumber: Instagram Rasmi Kerepek Tajuri⁴³ Ini membantu pengguna mengenal pasti produk dan meningkatkan keterlihatan jenama tempatan di pasaran antarabangsa, selain mempromosikan identiti daerah sebagai sebahagian daripada jenama pelancongan gastronomi. Penyelidikan dan Pembangunan (R&D) Produk Tempatan Aspek penyelidikan dan pembangunan (R&D) perlu diperkukuh bagi menambah baik kualiti, rasa, ketahanan dan standard kebersihan produk. Penubuhan makmal R&D atau kerjasama dengan universiti, MARDI atau SIRIM boleh membantu pengusaha dalam:	Rakyat (MARA) - Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia (MARDI) - SIRIM Berhad Peringkat Negeri (Selangor) - Tourism Selangor

⁴³ Kerepek Tajuri. Instagram: <https://www.instagram.com/kerepektajuri/>

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	- Penambahbaikan resepi dan formulasi produk - Inovasi pembungkusan baharu - Ujian kawalan kualiti (<i>Quality Control</i>) sebelum produk diedarkan ke pasaran besar Langkah ini memastikan produk tempatan setanding dengan produk komersial antarabangsa dari segi mutu dan persembahan.	
CADANGAN 5: MEWUJUDKAN <i>ONE STOP CENTRE</i> (OSC) UNTUK MENGUMPULKAN PRODUK SABAK BERNAM		
• Setakat ini, kepelbagaian produk di Sabak Bernam dijual secara berasingan (<i>scattered</i>) dan tidak wujudnya satu <i>One Stop Centre</i> yang mengumpulkan produk Sabak Bernam untuk dijadikan kawasan tumpuan pelancong.	<i>One Stop Centre</i> Majlis Daerah Sabak Bernam (MDSB) boleh menubuhkan Pusat Sehenti (<i>One Stop Centre</i>) khas bagi menghimpunkan pelbagai produk tempatan Sabak Bernam di satu lokasi strategik. Langkah ini bertujuan memudahkan pengguna dan pelancong mendapatkan produk-produk tempatan secara lebih mudah dan sistematik. Sebagai contoh, di negeri seperti Kelantan dan Terengganu, walaupun produk mereka seperti keropok lekor masih tersebar secara berselerak (<i>scattered</i>), namun terdapat juga <i>One Stop Centre</i> yang mengumpulkan produk mereka dan menjadi tempat tumpuan pelancong.	Peringkat Persekutuan • Kementerian Pelancongan, Kesenian dan Kebudayaan (MOTAC) • Jabatan Penerangan Peringkat Negeri • Perbadanan Adat Melayu dan Warisan Negeri Selangor (PADAT) Peringkat Tempatan • Pihak Berkuasa

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	Tambahan pula, melalui pusat sehenti ini, penjenamaan dan pemasaran produk dapat diselaraskan dengan lebih berkesan. Pemeriksaan Pelancongan Berasaskan Komuniti Konsep pelancongan berasaskan komuniti, gastronomi, dan ekopelancongan boleh diperluas dengan menjadikan produk seperti kerepek sebagai sebahagian daripada produk pelancongan. Sebagai contoh, pelancong yang datang ke Sabak Bernam boleh dibawa melawat ke kilang atau bengkel pembuatan kerepek bagi melihat sendiri proses penghasilan. Pendekatan ini bukan sahaja mempromosikan produk tempatan, tetapi juga meningkatkan pengalaman pelancong dan ekonomi komuniti setempat.	Tempatan (PBT) • Pejabat Daerah dan Tanah (PDT) • Penghulu / Ketua Mukim
CADANGAN 6: MEMPERKASAKAN USAHAWAN DENGAN <i>ONLINE MARKETING</i>		
• Kebanyakan pengusaha terdiri daripada golongan berumur yang kurang pendedahan terhadap penggunaan teknologi moden, khususnya dalam aspek pemasaran digital.	Pendigitalisasi dan Promosi Produk Tempatan Melalui pendigitalisasi, khususnya penggunaan platform seperti TikTok, ramai pengguna dapat diperkenalkan kepada produk tempatan, sekali gus meningkatkan minat dan kadar pembelian. Selain itu, pemasangan papan tanda berskala besar di kawasan tumpuan	Peringkat Persekutuan • Kementerian Pelancongan, Kesenian dan Kebudayaan (MOTAC) • Jabatan Penerangan • Majlis Amanah

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
- Hal ini menyebabkan mereka masih bergantung kepada kaedah konvensional seperti jualan di kedai fizikal dan promosi dari mulut ke mulut. - Ketiadaan usahawan pemasaran yang khusus bagi memasarkan produk tempatan ke luar kawasan Sabak Bernam turut menjadi kekangan utama. Kebanyakan pengusaha mengusahakan produk secara kecil-kecilan tanpa strategi pemasaran yang terancang.	atau laluan utama dapat membantu menonjolkan ikon produk Sabak Bernam, menjadikannya lebih dikenali dan menarik perhatian pelancong serta penduduk tempatan.	Rakyat (MARA) - Tabung Ekonomi Kumpulan Usaha Niaga (TEKUN) - Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA) Peringkat Negeri (Selangor) - Tourism Selangor - - Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) Sektor Swasta/Digital - E-commerce (TikTok/Shopee)

Fakta Tambahan

Perbincangan yang dijalankan bersama pihak agensi adalah berfokuskan pemerkasaan pengeluaran produk Ikon Sabak Bernam dari segi latihan dalam kalangan usahawan, bantuan modal dan barangan, kaedah pemasaran serta pembungkusan produk. Berikut merupakan huraian tambahan bagi idea-idea yang dilontarkan oleh wakil-wakil agensi yang hadir:

- Jabatan Pertanian memaklumkan bahawa mereka telah memperoleh satu label rasmi bagi produk keluaran Sabak Bernam, dan kini label tersebut berada dalam peringkat akhir proses *Intellectual Property Ownership* (IPO) atau Hak Milik Harta Intelek. Proses ini merujuk kepada pemilikan hak cipta, cap dagangan, paten, atau reka bentuk sesuatu produk bagi melindungi identiti dan keaslian produk tempatan.
- Dari segi keusahawanan, kebanyakan usahawan di Sabak Bernam berada pada tahap tiga hingga empat, dengan pendapatan tahunan sekitar RM100,000. Walaupun kawasan ini bukan pusat untuk mempatenkan produk, Sabak Bernam berpotensi besar sebagai lokasi pengeluaran (*production hub*) kerana terdapat pengusaha yang mampu menghasilkan sehingga lima guni kerepek sehari.
- Menurut Jabatan Pertanian, terdapat kira-kira 81 orang pengusaha Industri Asas Tani (IAT) di daerah ini. Sebahagian besar daripada mereka telah mencapai tahap empat, iaitu tahap yang tinggi untuk memohon paten, namun keupayaan sebenar mereka masih perlu dinilai berdasarkan kemampuan pengeluaran dan daya saing pasaran.
- Walau bagaimanapun, cabaran utama yang dihadapi kini adalah aspek pemasaran, memandangkan usaha mempromosikan produk memerlukan modal yang besar dan strategi yang berkesan. Di Sabak Bernam, sebenarnya sudah terdapat individu atau pihak yang berperanan dalam bidang pemasaran, namun belum wujud sesi pertemuan atau engagement yang aktif antara pengeluar produk dengan pihak yang mempunyai rangkaian pasaran sedia ada.

Secara keseluruhannya, pembangunan produk ikon Sabak Bernam menunjukkan potensi yang kukuh untuk dikomersialkan, terutamanya dengan penglibatan Jabatan Pertanian yang telah memajukan usaha mendapatkan label rasmi produk melalui proses Hak Milik Harta Intelek (IPO). Dengan majoriti pengusaha berada pada tahap tiga hingga empat dan memiliki keupayaan pengeluaran yang tinggi, Sabak Bernam berpotensi menjadi hab pengeluaran produk tempatan yang berdaya saing.

Namun demikian, aspek pemasaran masih menjadi cabaran utama, khususnya dari segi keperluan modal dan kekurangan kerjasama strategik antara pengeluar serta pihak yang mempunyai akses kepada pasaran sedia ada. Oleh itu, pengukuhan jaringan pemasaran, latihan kepada usahawan dan pendigitalisasi promosi perlu diberi tumpuan bagi memastikan produk tempatan Sabak Bernam dapat menembusi pasaran yang lebih luas dan berdaya saing.

BAHAGIAN 4: Penutup

Penutup

Produk tempatan yang dihasilkan di Sabak Bernam mempunyai potensi besar untuk dikembangkan sebagai elemen utama dalam pelancongan gastronomi daerah tersebut. Dengan keupayaan para usahawan yang telah mencapai tahap tiga dan empat dalam keusahawanan Industri Asas Tani (IAT), produk seperti kerepek dan hasil tani tempatan bukan sahaja boleh dijadikan tarikan pelancongan berasaskan makanan, tetapi juga berperanan sebagai ikon gastronomi Sabak Bernam.

Pendekatan ini mampu memperkukuh identiti tempatan, meningkatkan nilai tambah produk, serta menarik pelancong yang ingin merasai pengalaman budaya dan kuliner autentik di kawasan tersebut. Untuk merealisasikan hasrat ini, langkah berikut perlu diutamakan:

- **Latihan yang menyeluruh** – PBT perlu bekerjasama dengan agensi latihan dan keusahawanan bagi memperkukuh kemahiran usahawan dalam pengeluaran produk, khususnya aspek pemasaran dalam talian, pelabelan dan pembungkusan agar mampu menembusi pasaran global. Kerjasama ini juga memudahkan usahawan memperoleh bantuan modal dan peralatan untuk mengembangkan perniagaan.
- **Penubuhan *One Stop Centre*** – MDSB perlu menubuhkan *One Stop Centre* di lokasi strategik dan mudah diakses bagi menghimpunkan semua produk tempatan Sabak Bernam. Langkah ini bukan sahaja berpotensi mewujudkan kawasan tumpuan pelancong, tetapi juga menjadikan produk tempatan sebagai ikon dan identiti utama daerah tersebut.
- **Pelancongan Gastronomi** – PBT bersama agensi pelancongan perlu bekerjasama mewujudkan ekosistem pelancongan gastronomi berasaskan produk tempatan seperti kerepek, bahulu dan hasil tani bagi memperkukuh jenama Sabak Bernam sebagai destinasi pelancongan serta meningkatkan ekonomi komuniti setempat.

Secara ringkasnya, pelaksanaan inisiatif ini dapat memperkukuh ekonomi dan identiti Sabak Bernam sekaligus serba sedikit dapat mengatasi cabaran dalam mengembangkan Industri Kecil dan Sederhana (IKS) di Sabak Bernam.

Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti P.094 Hulu Selangor

BAHAGIAN 1 Pengenalan

Latar Belakang	55
Objektif	57
Kaedah Pelaksanaan	58
Ringkasan Aktiviti yang telah Dijalankan	58

BAHAGIAN 2 Aktiviti Bengkel

Aktiviti I: Sesi Pengenalan (<i>Ice Breaking</i>)	59
Aktiviti II: Pendedahan Mengenai SDG	60
Aktiviti III: Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Hulu Selangor	61
Aktiviti IV: Kumpulan Sokongan Penyampaian Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan	62

BAHAGIAN 3 Hasil Dapatkan

Hasil Dapatkan Pertama : Inisiatif Semasa	63
Hasil Dapatkan Kedua : Cadangan Penyelesaian Isu oleh Agensi	76

BAHAGIAN 4 Penutup

Penutup	88
---------	----

BAHAGIAN 1: Pengenalan

Latar Belakang

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan yang bertujuan untuk meningkatkan kapasiti kepimpinan dan pengetahuan agensi kerajaan mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) telah selesai diadakan di Parlimen Hulu Selangor pada 12 Februari 2025 bertempat di Dewan Sri Damai, Kalumpang, Selangor.

Seramai 20 orang peserta yang terdiri daripada pelbagai agensi kerajaan telah hadir. Bengkel ini turut mendapat sokongan penuh daripada Pejabat Ahli Parlimen Hulu Selangor dan Pejabat Daerah dan Tanah Hulu Selangor.

Jadual dibawah menunjukkan senarai agensi-agensi kerajaan yang telah hadir ke bengkel:

BIL	SENARAI AGENSI
1.	Pejabat Kesihatan Daerah Hulu Selangor (PKD)
2.	Pejabat Hutan Daerah Hulu Selangor
3.	Ibu Pejabat Polis Daerah (IPD) Hulu Selangor
4.	Agensi Antidadah Kebangsaan (AADK) Hulu Selangor
5.	Pejabat FELDA Sungai Tinggi
6.	Pejabat Kebajikan Masyarakat Daerah Hulu Selangor
7.	FELDA Gedangsa
8.	FELDA Soeharto
9.	Pengurusan Air Selangor
10.	Pejabat Tanah Dan Galian Negeri Selangor
11.	Majlis Perbandaran Hulu Selangor (MPHS)
12.	Pejabat Belia dan Sukan Daerah Hulu Selangor
13.	Pejabat Daerah dan Tanah Hulu Selangor

Program ini telah dikendalikan oleh 5 orang fasilitator daripada APPGM-SDG iaitu:

- **Dr Teo Lee Ken** (Pengarah Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen dan Penyelaras Zon Tengah)
- **Nuha Mysara Binti Mohd Hisam** (Ketua Penyelidik Hulu Selangor)
- **Puan Siti Shafina Sanusi** (Pegawai Pembangunan Kapasiti)
- **Nurmaisarah Mohd Asri** (Pegawai Pembangunan Kapasiti)
- **Arunagiri Subramanian** (Rakan Solusi)

Objektif

Objektif utama bengkel ini adalah:

- **Meningkatkan kesedaran dan pemahaman mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG):** Bengkel ini bertujuan untuk memberikan pendidikan kepada peserta mengenai 17 SDG, kepentingannya di peringkat tempatan, serta kesannya terhadap kelestarian sosial, ekonomi, dan alam sekitar.
- **Menggalakkan kerjasama antara agensi dalam menangani cabaran pembangunan dan isu komuniti di peringkat tempatan:** Pengukuhan kerjasama antara-agensi dapat memanfaatkan sumber secara lebih cekap, meningkatkan keupayaan menyelesaikan masalah, serta mewujudkan penyelesaian holistik yang sesuai dengan keperluan masyarakat setempat.
- **Mengenal pasti dan menggalakkan penglibatan agensi berautoriti serta pemimpin tempatan untuk menerajui pelaksanaan SDG di peringkat akar umbi:** Mengenal pasti dan memperkasakan pemimpin tempatan, pegawai kerajaan daerah, dan wakil komuniti yang berpotensi menjadi penggerak utama SDG, memberi inspirasi kepada orang lain, serta mendorong kesan jangka panjang dalam komuniti mereka.
- **Mengintegrasikan prinsip SDG dalam proses kerja harian, tadbir urus, dan rangka dasar:** Selain meningkatkan kesedaran dan perancangan, mengamalkan prinsip SDG dalam pembuatan keputusan harian dapat memastikan kelestarian kekal sebagai keutamaan dalam pentadbiran dan pembangunan. Ini melibatkan penyelarasan dasar, prosedur kerja, dan perancangan strategik dengan sasaran SDG, sekaligus membawa kepada perubahan institusi yang dapat meningkatkan kecekapan tadbir urus, pembangunan komuniti, dan pengurusan alam sekitar secara berterusan.

Kesemua objektif ini secara kolektif menyumbang kepada membangunkan budaya kelestarian, memastikan bahawa SDG bukan sahaja difahami tetapi dilaksanakan secara aktif pada semua peringkat tadbir urus dan penglibatan komuniti.

Kaedah Pelaksanaan

Kaedah Penyampaian yang telah dijalankan sepanjang program.

- Syarahan interaktif
- Perkongsian pengalaman
- Aktiviti dan permainan interaktif
- Perbincangan dalam kumpulan
- Pembentangan kumpulan

Ringkasan Aktiviti yang Telah Dijalankan

Bengkel yang telah dijalankan ini merangkumi empat (4) aktiviti utama yang berikut;

- **Aktiviti I** : Sesi pengenalan '*ice-breaking*'
- **Aktiviti II** : Pendedahan Mengenai SDG
- **Aktiviti III** : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Hulu Selangor
- **Aktiviti IV** : Kumpulan Sokongan Penyampaian Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan

BAHAGIAN 2: Aktiviti Bengkel

Aktiviti I : Sesi Pengenalan (*Ice-Breaking*)

Program telah dimulakan dengan sesi pengenalan (*ice breaking*) melalui permainan BINGO. Sesi ini bertujuan untuk memberi peluang kepada peserta saling berinteraksi agar mereka dapat mengenali antara satu sama lain dengan lebih dekat. Uniknya, permainan ini turut diintegrasikan dengan elemen SDG dimana kenyataan-kenyataan yang diberikan adalah berkait dengan SDG. Melalui aktiviti ini, para peserta bukan sahaja dapat berkenalan, malah turut didedahkan dengan amalan-amalan asas SDG secara santai dan menarik.

Aktiviti II : Pendedahan Mengenai SDG

Selepas sesi *ice-breaking*, program diteruskan dengan pengenalan Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (APPGM-SDG) dan penjelasan yang lebih terperinci mengenai 17 Matlamat Pembangunan Mampan. Sesi ini menghuraikan dengan lebih mendalam peranan penting SDG dalam pembangunan mampan serta bagaimana agensi-agensi boleh memainkan peranan aktif dalam mencapai sasaran tersebut. Para peserta turut didedahkan dengan langkah-langkah praktikal yang boleh diambil oleh agensi untuk menyelaraskan operasi dan program mereka dengan prinsip-prinsip SDG.

Aktiviti perbincangan dan pemetaan SDG oleh peserta bengkel secara berkumpulan.

Aktiviti III : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Hulu Selangor

Pengisian aktiviti bagi sesi seterusnya adalah perbincangan antara-agensi dalam mencari penyelesaian isu setempat. Satu aktiviti interaktif telah dijalankan dan dimulakan dengan ketua penyelidik bagi Parlimen Hulu Selangor, Nuha Mysara Binti Mohd Hisam membentangkan isu-isu yang diperolehi hasil daripada lawatan pemetaan isu yang telah dijalankan. Isu yang telah dipilih untuk diberi perhatian dan dibincangkan adalah seperti berikut;

BIL.	TEMA	ISU
1.	Sosial	Gejala Sosial yang Semakin Meningkat
2.	Alam Sekitar	Pengurusan Sampah

Aktiviti IV : Kumpulan Sokongan Penyampaian Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan

Kumpulan Sokongan Penyampaian dan Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan ini adalah merupakan satu inisiatif kolaboratif yang melibatkan kakitangan agensi kerajaan di peringkat negeri dan daerah di kawasan Parlimen Hulu Selangor bersama kumpulan pemimpin setempat dan ahli komuniti.

Kumpulan sokongan penyampaian ini ditubuhkan dengan tujuan untuk memastikan pelaksanaan SDG dilaksanakan secara menyeluruh dan inklusif sehingga ke peringkat akar umbi. Ini bagi memastikan tiada individu atau kelompok masyarakat yang terpinggir atau ketinggalan dalam proses pembangunan yang dilaksanakan.

Sebagai simbolik komitmen dan sokongan terhadap penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan, bacaan ikrar telah diadakan oleh wakil-wakil agensi kerajaan yang hadir. Bacaan ini telah diketuai oleh Encik Azizi Bin Mad Arifin, Inspektor dari IPD Hulu Selangor.

Perbincangan mengenai Pemetaan SDG oleh para peserta yang mana masing-masing saling membincangkan isu, cabaran, penyelesaian kepada cabaran serta agensi-agensi yang berkaitan dalam menyelesaikan isu-isu yang dikenal pasti.

Bacaan ikrar Kumpulan Sokongan Penyampaian dan Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan Parlimen oleh wakil-wakil agensi yang hadir.

BAHAGIAN 3: Hasil Dapatan

Hasil Dapatan Pertama : Inisiatif Semasa

Berdasarkan aktiviti Pemetaan SDG yang telah dijalankan, beberapa inisiatif semasa telah dikenal pasti sebagai contoh kejayaan dalam mengaplikasikan prinsip SDG di peringkat Parlimen Hulu Selangor. Pengenalpastian ini dilakukan melalui sesi perbincangan yang konstruktif, perkongsian maklumat yang menyeluruh, serta refleksi mendalam daripada para peserta yang terlibat.

Inisiatif semasa yang dikenal pasti merupakan hasil dapatan daripada sesi perkongsian pihak agensi yang hadir, di mana mereka membentangkan tindakan serta program sedia ada yang telah dan sedang dilaksanakan dalam skop tugas harian masing-masing. Hasil dapatan ini telah disusun mengikut 5 tonggak utama SDG (*5 Pillars*) dan matlamat SDG utama bagi setiap program agensi. Rajah dibawah menunjukkan *5 Pillars* :

Hasil perbincangan bersama wakil-wakil agensi yang telah hadir, berikut merupakan senarai program-program yang dilaksanakan oleh agensi yang berkaitan di Parlimen Hulu Selangor berdasarkan 17 matlamat SDG.

P1-People / Kemanusiaan

MEMBASMI SEMUA BENTUK KEMISKINAN DI SELURUH DUNIA

BIL	AGENSI	PROGRAM
1.	Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM)	• Bantuan Kewangan Bantuan ini diberikan kepada golongan kurang berkemampuan dengan tujuan untuk membasmi miskin tegar, mendapatkan rawatan kesihatan, anak-anak mendapat pendidikan dan mengurangkan kadar jenayah
2.	Majlis Perbandaran Hulu Selangor (MPHS)	• Jom Kongsi Rezeki Sebuah program dengan kerjasama Mr. DIY dan Segi Fresh dalam memberikan bakul makanan kepada golongan sasar sewaktu Covid-19. Program ini telah berlangsung pada tahun 2020-2021. • Tabung Endowmen Tabung ini memberi manfaat kepada pelajar-pelajar sekolah di daerah Hulu Selangor melalui pemberian sarapan pagi percuma kepada pelajar-pelajar sekolah. Sehingga kini, sebanyak 74 buah sekolah telah mendapat manfaat hasil sumbangan tabung ini. Selain itu, hasil tabung ini juga digunakan untuk menaiktaraf Tabika Kemas di Kuala Kubu Bharu.

MENGHENTIKAN MASALAH KELAPARAN, MENCAPAI SASARAN JAMINAN MAKANAN DAN PEMAKANAN YANG LEBIH BAIK SERTA MENGGALAKKAN PERTANIAN LESTARI

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Pusat Kesihatan Daerah Hulu Selangor	Program Bakul Makanan Program ini menyasarkan golongan kanak-kanak kekurangan zat makanan bagi memastikan tiada kanak-kanak yang terbantut melalui pengambilan nutrisi yang lengkap. Hasilnya, kadar kanak-kanak kekurangan zat makanan telah menurun.

MEMASTIKAN KEHIDUPAN YANG SIHAT DAN MENGGALAKKAN KESEJAHTERAAN PADA SEMUA PERINGKAT UMUR

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Pusat Kesihatan Daerah Hulu Selangor	Penyajian Hidangan Sihat Program ini menyasarkan penyediaan sajian sihat sewaktu mesyuarat dalam sektor perkhidmatan awam. Tujuan utama adalah untuk mengurangkan kadar obesiti dan penyakit tidak berjangkit dalam kalangan penjawat awam. Antara kempen lain yang turut diuar-uarkan ialah kempen 'War on Sugar'. Penubuhan Pasukan COMBI COMBI (<i>Communication for Behavioral Impact</i>) merupakan salah satu strategi untuk menangani masalah Denggi di Malaysia. Melalui kerjasama yang erat antara komuniti setempat dan pusat kesihatan, lebih banyak tempat pembiakan jentik-jentik Aedes berjaya dimusnahkan. Pewartaan Akta 852: Perincian Akta Kawalan Produk Merokok 2024 Akta ini telah mulai kuat kuasa pada 1 Oktober 2024 yang mana akta ini bertujuan untuk mengekang penjualan produk merokok yang berbentuk permainan dan menarik perhatian golongan kanak-kanak serta remaja. Melalui pelaksanaan ini, kadar penyakit tidak berjangkit (<i>Non-Communicable Diseases</i>) seperti gangguan pernafasan kronik pada

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		individu khususnya golongan belia dapat dikurangkan. • Saringan dan Intervensi Pengurangan Kemudaran Alkohol Memastikan tiada komuniti yang ketagihan alkohol serta memastikan penghasilan alkohol dibawah standard yang telah ditetapkan. • Pembinaan Klinik Kesihatan Bukit Sentosa Pembangunan perkhidmatan kesihatan secara holistik kepada penduduk setempat bagi kemudahan mendapatkan perkhidmatan kesihatan.
2.	Pejabat Belia dan Sukan	• Rakan Muda Nafas Baharu Terdapat 10 Gaya Hidup Rakan Muda yang digerakkan dibawah inisiatif ini seperti Rakan Aktif, Rakan Bumi, Rakan Demokrasi, Rakan Digital, Rakan Ekspresi, Rakan Litar, Rakan Muzik, Rakan Mahir, Rakan Niaga dan Rakan Prihatin. Inisiatif ini telah ditubuhkan dengan objektif supaya golongan belia dapat menggunakan platform ini untuk pengisian masa berkualiti dan penyatuan perpaduan belia antara kaum. Antara program-program yang telah dilaksanakan adalah <i>plogging</i> (aktiviti berlari/beriadah sambil mengutip sampah), senaman bersama warga emas, Anugerah Perdana Belia, Sukarelawan Anak Siswa (SATRIA) dan lain-lain. • Geran Sukan Komuniti Geran ini ditawarkan kepada persatuan/kelab/pertubuhan yang berdaftar dibawah Pesuruhjaya Sukan (PJS) dan Pendaftar Pertubuhan Belia (ROY). Geran yang ditawarkan adalah pelbagai bergantung kepada jenis permohonan bermula dari RM5k sehingga RM50k.

MEMASTIKAN PENDIDIKAN BERKUALITI SECARA MENYELURUH DAN SAKSAMA SERTA MENGGALAKKAN PELUANG PEMBELAJARAN SEPANJANG HAYAT UNTUK SEMUA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM)	Latihan Kemahiran Percuma Kemiskinan dapat dikawal – golongan tercicir berpeluang mendapatkan pendidikan dan pekerjaan.
2.	Beringin Natural Farm	Memberi kemahiran pendawaian fasa tunggal kepada penagih dadah dalam pemulihan di Bukit Beruntung.

P2-Prosperity / Kemakmuran

MEMASTIKAN AKSES KEPADA TENAGA MAMPU MILIK, BOLEH DIPERCAYAI, LESTARI DAN MODEN UNTUK SEMUA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Majlis Perbandaran Hulu Selangor (MPHS)	Retrofit Lampu Jalan Retrofit lampu jalan jenis HPSV (<i>High-Pressure Sodium Vapor</i>) kepada LED dilaksanakan bagi mengurangkan penggunaan tenaga elektrik, jangka hayat yang lebih lama dan menambahbaik kualiti pencahayaan.

MENGGALAKKAN PERTUMBUHAN EKONOMI YANG MAMPAN, MENYELURUH DAN LESTARI, GUNA TENAGA PENUH DAN PRODUKTIF SERTA PEKERJAAN YANG BAIK UNTUK SEMUA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	FELDA Soeharto	Pembinaan Inap Desa dan Pemulihan Kawasan Strategik Tender bagi pembinaan dan pengendalian inap desa ini telah dianugerahkan kepada warga tempatan untuk menjana ekonomi setempat disamping meningkatkan jumlah pelancong yang datang.

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
2.	Beringin Farm	• Projek Tanaman Cili Fertigasi Tanaman yang telah dijalankan sejak 2 tahun yang lepas ini telah dijalankan di Pejabat Penghulu Hulu Selangor. Projek tanaman ini melatih 10 pekebun kecil dalam aktiviti fertigasi cili. Kini, usaha ini telah disambung dengan tajaan pertanian Sejati Madani. Hasilnya, seramai 5 orang peserta berjaya menghasilkan kebun mereka sendiri.
3.	Majlis Perbandaran Hulu Selangor (MPHS)	• Program Rakan Strategik Pelancongan RSPD Program ini bertujuan untuk memastikan kawasan rekreasi di Hulu Selangor dapat dijaga dan dipelihara dengan baik. Malah, melalui program ini ekonomi penduduk setempat turut berjaya ditingkatkan.

MENJADIKAN BANDAR DAN PENEMPATAN MANUSIA LEBIH MENYELURUH, SELAMAT, BERDAYA TAHAN DAN MAMPAN

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Majlis Perbandaran Hulu Selangor (MPHS)	• Penyediaan Tempat Letak Kereta (TLK) Khas MPHS menyediakan TLK khas untuk golongan wanita, keluarga dan OKU di kawasan-kawasan seperti pusat komersial, fasiliti awam, hospital dan klinik, kawasan kediaman dan lain-lain. Penyediaan TLK khas ini adalah untuk memastikan kemudahan aksesibiliti untuk golongan OKU dan berkeluarga, keselamatan terutamanya golongan wanita dan keterangkuman untuk semua golongan. • Geran Khas Komuniti Mampan (G-KOM) Hulu Selangor Pemberian geran dengan anggaran jumlah RM100k-RM120k telah mula diberikan sejak tahun 2022. Geran ini memberi manfaat kepada 4 jenis kategori komuniti di Daerah Hulu Selangor iaitu ○ Komuniti Penduduk ○ Institusi Pendidikan ○ Badan Bukan Kerajaan (NGO) ○ Institusi Keagamaan Melalui projek Ekonomi Pertanian Bandar, penerima geran dapat menjana ekonomi hiliran.

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		• Rancangan Kawasan Khas (RKK) Kuala Kubu Bharu RKK ini telah diwartakan bagi mengawal pembangunan di daerah Kuala Kubu Bharu yang merupakan destinasi eko-pelancongan. Melalui pewartaan RKK ini, dasar dan garis panduan telah digubal untuk rujukan pihak masyarakat dan pemaju. • Zon Bandar Rendah Karbon Zon bandar ini diwujudkan bagi mengurangkan kadar pelepasan Gas Rumah Hijau (GHG) – Mewujudkan 4 zon bandar rendah karbon - 16 rakan kongsi strategik.
2.	FELDA	• Pinjaman Pembesaran Rumah Pinjaman ini diberikan untuk membantu golongan peneroka membina semula atau menambah baik struktur rumah mereka.
3.	Pejabat Tanah & Galian Negeri Selangor	• Sistem E-Tanah Sistem ini dibangunkan bagi mendigitalkan sistem pentadbiran tanah secara elektronik dan bersepadu ke arah pentadbiran tanah yang lebih efektif, telus dan berintegriti.

MEMASTIKAN CORAK PENGGUNAAN DAN PENGELUARAN YANG MAMPAN

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Majlis Perbandaran Hulu Selangor (MPHS)	• Program SIDINA UCO Program Sisa Jadi Dana (SIDINA) merupakan program kitar semula barangan yang boleh menjadi punca pendapatan kepada komuniti. Program ini merupakan salah satu inisiatif MPHS dalam menggalakkan kadar kitar semula. UCO (<i>Used Cooking Oil</i>) atau minyak masak terpakai merupakan salah satu barangan yang boleh dikitar semula dengan harga belian sebanyak RM 2.30/kg. • Program Anjung MPHS Merupakan satu platform pendidikan secara dalam talian yang memfokuskan topik kelestarian dan pemanasan global. Program ini diadakan bagi meningkatkan tahap kesedaran komuniti mengenai

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		Matlamat Pembangunan Lestari (SDG) dan isu perubahan iklim.

MEMASTIKAN KETERSEDIAAN DAN KELESTARIAN PENGURUSAN AIR DAN SANITASI UNTUK SEMUA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Pusat Kesihatan Daerah Hulu Selangor	Kajian Kualiti Air Kajian ini dijalankan bagi memastikan sumber air adalah selamat untuk digunakan. Kajian ini mendapat kerjasama dengan pihak Lembaga Urus Air Selangor (LUAS) dan Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara.
2.	Pengurusan Air Selangor	Pemantauan Kualiti Air Pemantauan kualiti air terawat dan air mentah dijalankan di titik pensampelan. Pemantauan ini dijalankan bagi mengelakkan pencemaran sungai dan memastikan kualiti air terjamin untuk kegunaan penduduk. Kempen Menjaga Sungai Pemantauan kualiti air terawat dan air mentah dijalankan di titik pensampelan. Pemantauan ini dijalankan bagi mengelakkan pencemaran sungai dan memastikan kualiti air terjamin untuk kegunaan penduduk.

MENGAMBIL TINDAKAN SEGERA UNTUK MENANGANI PERUBAHAN IKLIM DAN KESANNYA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Majlis Perbandaran Hulu Selangor (MPHS)	Zon Bandar Rendah Karbon Zon ini diwujudkan bagi mengurangkan kadar pelepasan karbon di seluruh Selangor meliputi aspek pengurusan tenaga, mobiliti, pengurusan sisa, persekitaran hijau dan pengurusan air. MPHS pernah menerima 4 Anugerah Pengiktirafan Diamond di atas pencapaian dalam pengurangan pelepasan Gas Rumah Kaca (GHG) melalui penyertaan MPHS di dalam Program Cabaran Bandar Rendah Karbon 2030 (LCC2030C) bagi

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		Tahun 2021. Terdapat 4 zon Bandar Rendah Karbon telah diwujudkan dan 16 rakan kongsi. Pelan Tindakan Mikromobiliti Pelan tindakan ini masih dalam proses perancangan yang mana pelan tindakan ini dirangka bagi memastikan kenderaan mikromobiliti digunakan dalam persekitaran yang selamat dan terkawal. Antara contoh kenderaan mikromobiliti ialah basikal elektrik (<i>e-bike</i>), skuter elektrik (<i>e-scooter</i>), unisikal elektrik, papan selaju elektrik, papan roda (<i>hoverboard</i>) dan sebagainya.

**MELINDUNGI, MEMULIHKAN DAN MENGGALAKKAN
PENGUNAAN LESTARI EKOSISTEM DARATAN,
MENGURUSKAN HUTAN SECARA LESTARI, MEMBANTERAS
PENGURUNAN, MENGHENTIKAN DAN MEMULIHKAN
KEMEROSOTAN TANAH DAN SERTA MENGHENTIKAN
KEHILANGAN BIODIVERSITI.**

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Perhutanan Negeri Selangor	Kempen Menanam 100 Juta Pokok Kempen Penanaman 100 juta Pokok bagi tempoh lima tahun dijalankan bermula dari tahun 2021 hingga 2025. Di bawah kempen ini, pada 4 Disember 2022, Pejabat Hutan Daerah Hulu Selangor telah bekerjasama dengan program tanggungjawab sosial korporat Avisena Healthcare Sdn Bhd menanam 80 anak pokok di Taman Eko Rimba Sungai Sendat. Kira-kira 545,000 batang pokok telah ditanam di negeri Selangor melalui Kempen Penanaman 100 juta pokok ini. Dasar Moratorium Pembalakan Selangor satu-satunya negeri yang melaksanakan dasar moratorium pembalakan bagi pemuliharaan hutan simpanan kekal (HSK) selama tempoh 25 tahun. Dasar ini dapat menjamin tidak wujudnya

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		sebarang aktiviti pembalakan di kawasan hutan simpan kekal.
2.	FELDA Gedangsa	Foodbank Tapir Foodbank Tapir ialah kawasan tanaman khas yang ditanam dengan pelbagai jenis pokok dan tumbuhan yang menjadi makanan semula jadi tapir, bagi menyokong kelangsungan tapir sama ada di habitat semula jadi, kawasan yang telah terganggu, atau berhampiran pusat pemuliharaan. Misalnya, Felda Gedangsa telah dijadikan tapak projek Foodbank Tapir pada 19 Oktober 2023 dengan keluasan 1 ekar tanah. Pada 19 Oktober tersebut, warga FELDA bersama pengurusan FELDA juga telah menanam anak pokok dan antaranya adalah anak pokok rambutan pacat iaitu makanan kegemaran tapir.

P4-Peace / Keamanan

**MENGALAKKAN PEMBENTUKAN MASYARAKAT YANG AMAN
DAN MENYELURUH UNTUK PEMBANGUNAN MAMPAN,
MENYEDIAKAN AKSES KEPADA KEADILAN UNTUK SEMUA DAN
MEMBINA INSTITUSI YANG BERKESAN, BERTANGGUNGJAWAB
DAN MENYELURUH PADA SEMUA PERINGKAT**

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Polis Diraja Malaysia (PDRM)	• Pegawai Perhubungan Sekolah (PPS) PPS diwujudkan dengan tujuan untuk mewujudkan persekitaran harmoni dan selamat di dalam kawasan sekolah menerusi program kesedaran seperti pencegahan buli, penyalahgunaan dadah dan jenayah siber. Pegawai PPS akan mengadakan lawatan ke sekolah dari masa ke semasa untuk bertemu pelajar-pelajar dan memberikan pendidikan tentang keselamatan, disiplin dan pencegahan jenayah.
2.	Majlis Perbandaran Hulu Selangor (MPHS)	• Program Bandar Selamat Program Bandar Selamat mula diperkenalkan pada tahun 2004 bagi mengurangkan kadar indeks jenayah di Selangor. Komponen umum Program Bandar Selamat terdiri daripada: 1. Pemasangan lampu jalan dan lampu keselamatan 2. CCTV kawalan keselamatan 3. Pembinaan laluan pejalan kaki selamat (<i>Pedestrian Walkway Zon</i>) 4. Pelekat zon selamat dan tanda amaran
3.	Jabatan Kebajikan Masyarakat	• Jabatan Pembangunan Kanak-kanak Jabatan Pembangunan Kanak-kanak ditubuhkan pada tahun 2023. Jabatan ini mempunyai lima teras utama iaitu pencegahan, pembangunan, perlindungan, pemulihan dan pengintegrasian kepada kanak-kanak. Jabatan ini telah meluluskan 169 perjawatan kontrak daripada pelbagai skim perkhidmatan dan gred untuk tahun 2023 bagi memastikan kecekapan dan perkhidmatan yang

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		efektif serta profesional dapat diberikan demi kesejahteraan kanak-kanak di negara ini.
4.	Pejabat Tanah dan Galian Negeri Selangor (PTGS)	Lesen Melombong Tuan Punya Lesen Melombong Tuan Punya merujuk kepada kebenaran rasmi yang dikeluarkan oleh Pejabat Tanah dan Galian (PTG) Negeri Selangor kepada pemilik tanah persendirian (dipanggil “tuan punya”) untuk menjalankan aktiviti perlombongan di atas tanah milik sendiri seperti lombong pasir, batu, atau bahan mineral lain. Lesen ini perlu bagi mengawal ketirisan hasil kepada kerajaan negeri Selangor. Penguatkuasaan lesen ini juga perlu dalam mengawal aktiviti pembangunan dan alam sekitar selaras dengan pembangunan mampan di negeri Selangor.
5.	Pejabat Kesihatan Daerah Hulu Selangor	Program VIP (<i>Voluntary Immunization Programme / Voluntary Health Program</i>) Program VIP merangkumi pelbagai bentuk inisiatif kesihatan sukarela yang menyasarkan wanita, remaja dan kanak-kanak termasuklah: 1. Program Derma Darah 2. Program Vaksinasi Sukarela 3. Program Kesihatan Remaja & Reproduksi (KASIH Remaja) 4. Program Saringan Kesihatan Wanita 5. Program Derma Barangan (Sokongan Sosial) Program MY SAVE (<i>Malaysia Suicide Awareness Voices of Education</i>) Program MY SAVE merupakan salah satu inisiatif kesedaran awam dan pendidikan untuk menangani isu bunuh diri, tekanan mental, dan kesihatan psikososial di Malaysia. Program MY SAVE ini menyasarkan pelajar sekolah dan Institut Pengajian Tinggi, belia, kakitangan awam dan swasta, petugas kesihatan serta seluruh masyarakat umum. Melalui program ini, wujudnya <i>Gatekeeper</i> yang dilatih untuk mengenal pasti, memberi sokongan awal, dan merujuk seseorang yang berisiko mengalami masalah kesihatan mental atau

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		kecenderungan membunuh diri kepada bantuan profesional.

Nota

* Tindakan yang dinyatakan hanya sebahagian kecil sahaja daripada program-program yang dijalankan oleh agensi yang terlibat.

* Terdapat beberapa SDG yang tidak mempunyai program pelaksanaan kerana agensi yang berkaitan tidak dapat hadir dan/atau tiada penerangan yang lebih terperinci tentang tindakan yang sedang dilaksanakan

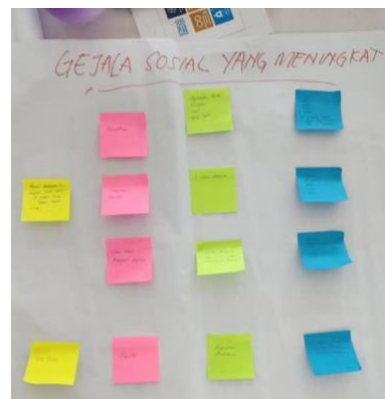
Hasil Dapatan Kedua : Cadangan Penyelesaian Isu Oleh Agensi

Beberapa isu telah dipilih untuk dibincangkan hasil daripada aktiviti pemetaan isu yang telah dijalankan. Memandangkan isu yang dibangkitkan adalah isu semasa yang sedang dalam tindakan, pihak agensi telah mencadangkan cadangan penyelesaian sedia ada serta cadangan baru yang perlu di beri perhatian. Isu yang telah dibincangkan adalah adalah mencakupi isu;

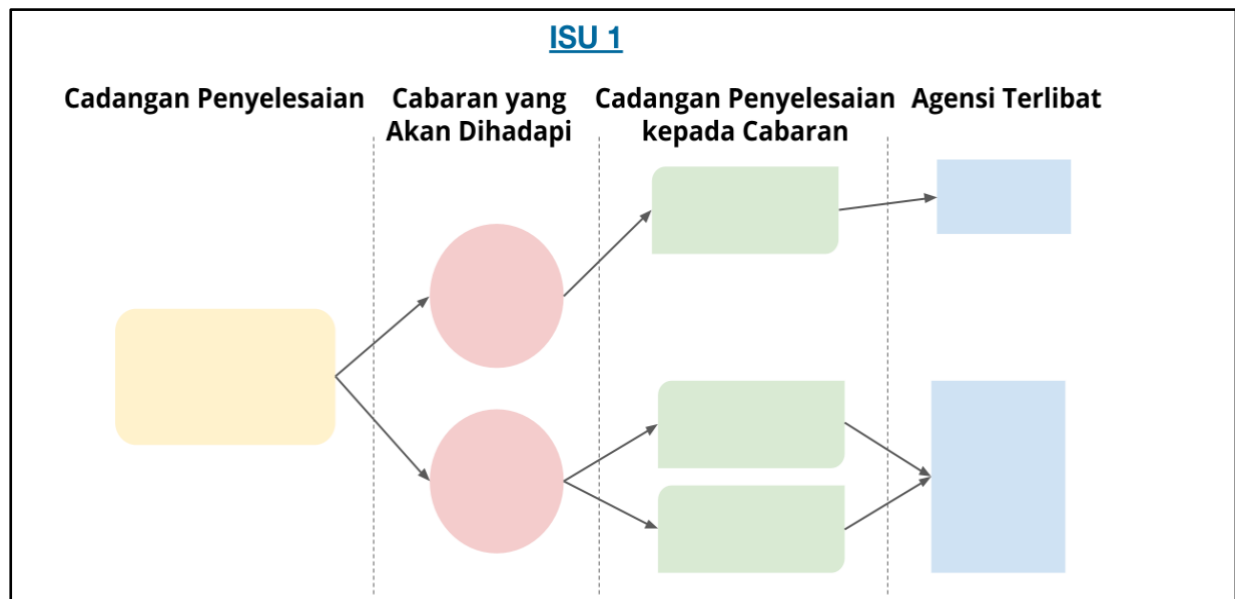
- **Sosial** - Gejala Sosial yang Semakin Meningkat
- **Alam Sekitar** - Pengurusan Sampah

Perbincangan penyelesaian isu ini telah dijalankan berdasarkan perincian yang berikut;

- Cadangan penyelesaian
- Cabaran yang akan dihadapi
- Cadangan Penyelesaian kepada cabaran
- Agensi terlibat
- SDG berkaitan

Perbincangan penyelesaian isi ini telah dijalankan berdasarkan kerangka dibawah:

Isu: Gejala Sosial yang Semakin Meningkat

Berikut merupakan solusi yang dicadangkan oleh wakil-wakil agensi kerajaan sewaktu perbincangan dijalankan

CADANGAN PENYELESAIAN	CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
Program bersepadu rakyat Program ini dicadangkan untuk diadakan meliputi 3 kawasan DUN (Hulu Bernam, Kuala Kubu Bharu dan Batang Kali) bagi memastikan liputan yang lebih menyeluruh. Kekerapan pelaksanaan adalah setiap 3-4 bulan bagi memastikan kesinambungan dan keberkesanan.	Peruntukan yang Besar Peruntukan yang besar lebih-lebih lagi program yang dicadangkan ini berkemungkinan melibatkan 3 DUN dengan kekerapan setiap 3 atau 4 bulan sekali. Antara aspek yang perlu dititikberatkan ialah • Logistik - tempat, peralatan, pengangkutan • Sumber manusia - fasilitator, tetamu jemputan, sukarelawan • Aktiviti sokongan - bantuan makanan, bahan aktiviti, hadiah peserta	Berkolaborasi dengan agensi yang berkaitan seperti KEMAS, KBS, JPAM, AADK dan NGO untuk perkongsian kos dan sumber tenaga. Dalam masa yang sama, permohonan peruntukan khas turut dapat dipanjangkan melalui pihak Ahli Parlimen, ADUN, EXCO kerajaan Negeri mahupun Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga & Masyarakat (KPWKM). Syarikat swasta seperti PETRONAS dan Maybank turut dilibatkan sebagai penaja program melalui inisiatif CSR syarikat.	• Penghulu • Jawatankuasa Pembangunan dan Keselamatan Kampung (JPKK) • Jabatan Kemajuan Masyarakat (KEMAS) • Kementerian Belia dan Sukan Malaysia (KBS) • Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga & Masyarakat (KPWKM) • Pengerusi Taman • Polis Diraja Malaysia (PDRM) • Agensi Antidadah Kebangsaan (AADK) • Jawatankuasa Pembangunan Daerah

CADANGAN PENYELESAIAN	CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	Promosi - media cetak atau secara dalam talian Dana yang terhad mungkin akan menjejaskan skala dan kualiti program.		- Agensi negeri - NGO
	Kumpulan Sasar Terdapat beberapa cabaran dalam mengenalpasti kumpulan sasaran yang sepatutnya menyertai program ini. Salah satunya adalah terdapat beberapa golongan seperti remaja yang tercicir dan penagih dadah mungkin tidak akan hadir secara sukarela ke program ini. Terdapat juga kemungkinan segelintir masyarakat tidak berminat untuk menyertai program ini kerana dari segi persepsi mereka ianya tidak relevan	Mengenalpasti lokasi strategik dan menjalankan program di kawasan <i>hotspot</i> (contoh: rumah flat/PPR atau kawasan yang padat penduduk) atau tempat yang kumpulan sasaran biasa berkumpul (contoh: gelanggang futsal, terowong, kedai kopi). Aktiviti yang akan dijalankan haruslah bersesuaian dengan umur dan keperluan kumpulan sasaran.	

CADANGAN PENYELESAIAN	CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	atau membosankan. Cara untuk Mengukur Kejayaan Program Tanpa indikator dan metrik yang jelas, sukar untuk menilai impak program yang dilaksanakan. Program yang tidak mempunyai impak berdepan kesukaran untuk dilaksanakan lagi pada masa akan datang.	Dari segi kuantitatif, kejayaan program dapat diukur menggunakan kadar penurunan indeks jenayah daripada PDRM beberapa bulan selepas program berlangsung. Dalam masa yang sama, peningkatan bilangan penyertaan dari masa ke semasa turut menjadi kayu ukur keberhasilan program.	
Mewujudkan hub belia Hub ini menjadi kawasan untuk belia-belia bersantai dan melakukan aktiviti. Sebagai contoh studio untuk mereka melakukan aktiviti <i>indoor games</i> . Hub ini penting bagi memastikan kegiatan belia dapat dipantau dan mereka dapat dielakkan	Peruntukan yang besar Kos pembangunan dan penyelenggaraan Hub Belia melibatkan perbelanjaan yang tinggi termasuk aspek pembayaran sewa, pengubahsuaian premis, pembelian peralatan serta upah fasilitator	Menggunakan bangunan kosong atau terbiar untuk diubahsuai menjadi pusat belia. Pihak terlibat boleh bekerjasama dengan pihak PBT atau pemilik bangunan untuk menggunakan bangunan tidak aktif sebagai Hub Belia sementara. Secara tidak langsung, pendekatan ini dapat mengurangkan kawasan <i>blackspot</i> yang boleh menyumbang kepada aktiviti tidak bermoral seperti ketagihan dadah,	• Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) • Kementerian Belia dan Sukan Malaysia (KBS) • Pemilik hartanah/ bangunan • Jawatankuasa Pembangunan Daerah • Agensi negeri • NGO

CADANGAN PENYELESAIAN	CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
daripada terlibat dalam aktiviti-aktiviti tidak bermoral.		vandalisme dan melepak. Tambahan itu, peruntukan bagi peralatan dapat dikurangkan melalui sumbangan peralatan seperti meja, komputer dan bahan program. Sumbangan ini boleh dibuat kepada syarikat korporat melalui inisiatif CSR atau melalui platform media sosial untuk kempen derma peralatan terpakai yang masih berfungsi.	

Fakta Tambahan

Kebanyakan hub belia terletak di kawasan bandar dan jauh dari Hulu Selangor seperti di Kuala Lumpur dan bandar-bandar seperti Subang, Shah Alam dan Petaling Jaya. Kebanyakan belia terpaksa berjalan jauh untuk ke kawasan tersebut. Disebabkan itu, banyak kelompok belia lebih memilih untuk melepak di kawasan awam seperti di terowong dan tepi jalan serta menghabiskan masa di rumah dengan bermain game.

Untuk menangani isu ini, cadangan penyelesaiannya adalah dengan mengenal pasti tapak yang sesuai seperti dewan komuniti, ruang kosong di pusat bandar atau lot kedai yang tidak digunakan yang boleh diubahsuai menjadi pusat aktiviti belia. Malah, tempat tersebut perlu dikendalikan oleh individu bagi memastikan ianya kekal terjaga dan teratur. Langkah awal adalah dengan menjalankan tinjauan (*survey*) untuk memahami keperluan spesifik belia setempat, lokasi strategik yang mudah diakses serta mendapatkan maklum balas komuniti bagi memastikan keberkesanan hub yang bakal dibangunkan.

Isu: Pengurusan Sampah

Wakil agensi telah memecahkan cabaran-cabaran yang mungkin akan dihadapi kepada dua kumpulan sasaran bersama cabaran yang mungkin akan dihadapi iaitu:

1. Komuniti (Orang Asli dan Kampung Baru)

- Infrastruktur
- Dana

2. Peniaga

- Amalan
- Logistik
- Penguatkuasaan

Berikut merupakan solusi yang dicadangkan oleh wakil-wakil agensi kerajaan sewaktu perbincangan dijalankan:

CADANGAN PENYELESAIAN	CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
Menambah baik pengurusan kutipan sampah	Infrastruktur yang Tidak Menyokong Kutipan Sampah dari Rumah ke Rumah Infrastruktur seperti jalanraya yang sempit atau berlubang menyukarkan lori kompaktor untuk masuk ke kawasan perumahan untuk mengutip sampah. Malah terdapat juga rumah yang	Bekerjasama dengan pihak JKR dan PBT untuk menaiktaraf jalan kampung terutamanya di laluan keluar masuk dan laluan kutipan sampah. Kawasan sasaran ialah Kampung Orang Asli dan Kampung Baru. Pada masa yang sama, digalakkan untuk menggunakan lori sampah bersaiz kecil bagi memudahkan pergerakan di kawasan sempit.	• Jabatan Kerja Raya (JKR) • Pejabat Daerah dan Tanah (PDT) • Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) • SW Corp

CADANGAN PENYELESAIAN	CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	terletak di kawasan tinggi dan berbukit yang jauh dari jalan utama menyebabkan pihak kontraktor sukar untuk mengakses masuk.		
	Kos Operasi yang Tinggi Antara kos yang perlu diambil kira dalam mengendalikan kutipan sampah ialah perbelanjaan minyak, penyelenggaraan lori, upah pekerja dan penyelenggaraan pusat kutipan.	Subsidi operasi dapat diperolehi melalui pelaksanaan Akta 672 (Akta Pengurusan Sisa Pepejal Negara). Berdasarkan maklum balas daripada wakil agensi yang hadir, akta ini dijangkakan bakal dilaksanakan di Selangor pada tahun hadapan. Sekiranya Akta 672 ini diguna pakai di Selangor, Kerajaan Negeri akan mendapat subsidi dari Kerajaan Persekutuan untuk menguruskan sisa pepejal dan pembersihan awam. Dengan peruntukan yang lebih besar, pelbagai penambahbaikan khususnya dari sudut logistik dan tenaga kerja dapat dilakukan dan ini sekaligus dapat meningkatkan lagi kualiti serta mutu perkhidmatan kutipan sisa pepejal dan pembersihan awam	• Kerajaan Persekutuan • Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)

CADANGAN PENYELESAIAN	CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
		kepada rakyat negeri Selangor. Mengenakan cukai atau bayaran langsung untuk tabung pengurusan sampah dengan anggaran caj minima adalah RM5-RM10 sebulan. Bagi golongan isi rumah berpendapatan rendah, mereka boleh memohon pengecualian bayaran dengan syarat menyertai program kitar semula. Secara tidak langsung dapat menggalakkan masyarakat untuk terlibat aktif usaha kitar semula dan mengurangkan jumlah sampah sedia ada.	
	Sikap dan Mentaliti Peniaga Sikap segelintir peniaga yang suka ambil mudah dengan kebersihan. Sebagai contoh: peniaga meninggalkan sisa selepas berniaga dengan tanggapan bahawa pihak PBT yang akan dan bertanggungjawab membersihkan kawasan tapak berniaga.	Mengadakan kempen perubahan tingkah laku menggunakan pendekatan <i>Communication for Behavioural Impact</i> (COMBI). Pendekatan ini menggabungkan; • Pendidikan melalui ceramah interaktif • Demonstrasi pengurusan sisa secara praktikal • Penggunaan media tempatan (poster, <i>flyers</i>, bunting etc) Bagi menggalakkan lagi	• Jabatan Penerangan • Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) • Ketua Komuniti

CADANGAN PENYELESAIAN	CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	Tambahan lagi, budaya kitar semula dalam kalangan masyarakat masih lagi rendah.	para peniaga untuk mengamalkan kebersihan di tempat berniaga, dicadangkan untuk diadakan pertandingan kebersihan antara gerai dengan hadiah yang menarik.	
	Logistik Antara kekangan yang dihadapi oleh pihak PBT ialah keterbatasan ruang untuk meletakkan kontena <i>Roll-on Roll-off</i> (RORO) terutamanya di kawasan pasar malam dan tempat perniagaan yang lain. Selain itu, Hulu Selangor mempunyai keluasan kawasan yang besar menyebabkan jumlah kontena RORO tidak mencukupi.	Dalam masa terdekat, pihak PBT boleh bekerjasama dengan pihak PBT di kawasan sekitar untuk menyewa kontena RORO bagi meningkatkan kapasiti kutipan sampah. Di samping itu, bagi kawasan pasar sedia ada, zon parking khusus haruslah disediakan untuk meletakkan kontena RORO dan mempunyai akses yang mudah untuk lori sampah.	• Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) • SW Corp
	Penguatkuasaan Kelemahan dalam pelaksanaan kompaun oleh pihak PBT disebabkan Selangor mengguna pakai	Memperkasakan mekanisme penguatkuasaan melalui pelaksanaan Akta 672 secara menyeluruh bagi kutipan sistem pepejal. Sistem kompaun berperingkat haruslah	• Persekutuan • Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri • Pihak Berkuasa

CADANGAN PENYELESAIAN	CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	Undang-Undang Kecil Pemungutan, Pembuangan dan Pelupusan Sampah Sarap 2007 berdasarkan punca kuasa di bawah Akta 171. Kadar penalti atau denda yang dikenakan kepada pelaku adalah rendah menyebabkan hukuman itu tidak memberi kesan kepada mereka.	dilaksanakan mengikut kadar kekerapan kesalahan. Seandainya akta ini tidak dapat dilaksanakan, dana untuk menyelesaikan isu sampah harus ditingkatkan bagi menambah pengambilan pegawai penguatkuasa dan menambah baik fasiliti dan infrastruktur sedia ada.	Tempatan (PBT)

Fakta Tambahan

Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam atau lebih dikenali sebagai Akta 672 telah digubal dan diwartakan di peringkat persekutuan pada tahun 2007. Akta 672 ini bermatlamat untuk memastikan keseragaman undang-undang dalam pengawalan dan pengawalseliaan perkara-perkara yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam.

Sekiranya berlaku pelanggaran mana-mana peruntukan di bawah Akta 672 (penalti serta jumlah denda yang dikenakan) adalah lebih tinggi dari peruntukan di bawah Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171) dan ini boleh menjadi salah satu faktor yang membantu mengekang perbuatan pembuangan sampah secara haram di tempat yang tidak sepatutnya⁴⁴.

Berikut adalah kadar penalti / denda bagi kesalahan membuang sampah di antara Akta 672 dan Akta 171.

⁴⁴ Selangor State Government. (n.d.). *Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007*. Dewan Negeri Selangor. <https://dewan.selangor.gov.my/question/akta-pengurusan-sisa-pepejal-dan-pembersihan-awam-2007-2/>

PERUNTUKAN	KADAR DENDA
Akta 672	Tidak kurang daripada sepuluh ribu ringgit dan tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak kurang daripada enam bulan dan tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya.
Akta 171	Tidak melebihi dua ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

Pada masa ini, semua PBT Negeri Selangor menguatkuasakan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam menggunakan Undang-Undang Kecil Pemungutan, Pembuangan dan Pelupusan Sampah Sarap 2007 berdasarkan punca kuasa di bawah Akta 171 disebabkan Kerajaan Negeri Selangor merupakan antara beberapa negeri yang tidak menerima pakai Akta 672.

BAHAGIAN 4: Penutup

Penutup

Bengkel pembangunan kapasiti bagi Parlimen Hulu Selangor telah berjalan dengan lancar dengan penglibatan wakil-wakil agensi dalam perbincangan dua (2) isu iaitu isu gejala sosial yang makin meningkat dalam kalangan belia di Hulu Selangor dan isu pengurusan sampah melibatkan komuniti Kampung Baru dan Orang Asli serta peniaga pasar malam.

Ketiadaan tempat yang sesuai untuk belia melakukan aktiviti membawa kepada cadangan penyediaan Hub Belia. Inisiatif *'The Room - Muar Youth Hub'* yang telah dilaksanakan oleh Pudipang dengan kerjasama APPGM-SDG merupakan salah satu contoh yang boleh dirujuk bagi pembangunan Hub Belia ini. *The Room* menyediakan ruang kepada belia di Muar untuk terlibat dengan aktiviti kesenian dan kreativiti. Melalui penyediaan platform seperti *The Room* ini, belia di Hulu Selangor dapat disatukan dalam persekitaran yang selamat, produktif dan membina, sekaligus mengurangkan gejala sosial.

Bagi isu pengurusan sampah pula, pendekatan bersepadu yang menggabungkan penambahbaikan infrastruktur (kontena RORO dan akses jalan raya), pendidikan komuniti (melalui kaedah COMBI) dan penguatkuasaan akta menunjukkan cadangan yang diberikan bersifat *bottom-up* (menerusi penglibatan komuniti), *top-down* (pelaksanaan akta) dan pendidikan yang berterusan.

Kesimpulannya, kerjasama antara setiap agensi yang terlibat dan komuniti haruslah diperkukuhkan bagi memastikan cadangan yang diutarakan dapat dilaksanakan dalam jangka masa panjang.

Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur:

P.115 Batu, P.122 Seputeh & P.124 Bandar Tun Razak

BAHAGIAN 1 Pengenalan

Latar Belakang	90
Objektif	91
Kaedah Pelaksanaan	92
Ringkasan Aktiviti yang telah Dijalankan	92

BAHAGIAN 2 Isu dan Cadangan

Isu dan Cadangan	93
------------------	----

BAHAGIAN 4 Penutup

Penutup	102
---------	-----

BAHAGIAN 1 Pengenalan

Latar Belakang

Sesi Libat Urus dan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) bagi Parlimen Batu, Bandar Tun Razak dan Seputeh diadakan bertujuan untuk membincangkan isu-isu yang telah dikenalpasti melalui lawatan pemetaan tapak dan mencari penyelesaian bagi beberapa isu yang diutamakan.

Sesi ini telah berlangsung pada 13 Februari (Khamis) bertempat di Hotel Vivatel, Kuala Lumpur. Seramai 30 orang peserta yang terdiri daripada pelbagai wakil agensi kerajaan telah hadir. Bengkel ini turut mendapat sokongan penuh daripada Pejabat Ahli Parlimen Batu, Bandar Tun Razak, Seputeh dan Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL).

Seramai 8 orang wakil kakitangan Sekretariat APPGM-SDG telah hadir iaitu:

- **Nur Rahmah Othman** (Pengarah Eksekutif)
- **Dr. Teo Lee Ken** (Pengarah, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen)
- **Paniirselvam Jayaraman** (Pengarah, Jabatan Solusi Dasar)
- **Nurul Syaza Mazelan** (Timbalan Pengarah, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen)
- **Siti Shafina Sanusi** (Pegawai Pembangunan Kapasiti)
- **Nurmaisarah Mohd Asri** (Pegawai Pembangunan Kapasiti)
- **Nurul Syahirah Abd Aziz** (Pegawai Solusi Dasar)
- **Wan Asiah Nurjannah Wan Ahmad Tajuddin** (Pegawai Solusi Dasar)

Objektif

Objektif utama bengkel ini adalah:

- **Menggalakkan kerjasama antara agensi dalam menangani cabaran pembangunan dan isu komuniti di peringkat tempatan:** Pengukuhan kerjasama antara-agensi dapat memanfaatkan sumber secara lebih cekap, meningkatkan keupayaan menyelesaikan masalah, serta mewujudkan penyelesaian holistik yang sesuai dengan keperluan masyarakat setempat.
- **Mencari penyelesaian bagi isu-isu yang dihadapi oleh komuniti di peringkat tempatan:** Yang mana isu-isu ini telah dikategorikan kepada tiga tema utama iaitu sosial, ekonomi dan alam sekitar.
- **Mengintegrasikan prinsip SDG dalam proses kerja harian, tadbir urus dan rangka dasar:** Selain meningkatkan kesedaran dan perancangan, mengamalkan prinsip SDG dalam pembuatan keputusan harian dapat memastikan kelestarian kekal sebagai keutamaan dalam pentadbiran dan pembangunan. Ini melibatkan penyelarasan dasar, prosedur kerja, dan perancangan strategik dengan sasaran SDG, sekaligus membawa kepada perubahan institusi yang dapat meningkatkan kecekapan tadbir urus, pembangunan komuniti, dan pengurusan alam sekitar secara berterusan.

Kesemua objektif ini secara kolektif menyumbang kepada membangunkan budaya kelestarian, memastikan bahawa SDG bukan sahaja difahami tetapi dilaksanakan secara aktif pada semua peringkat tadbir urus dan penglibatan komuniti.

Kaedah Pelaksanaan

Kaedah Penyampaian yang telah dijalankan sepanjang program.

- Syarahan interaktif
- Perkongsian pengalaman
- Aktiviti dan permainan interaktif
- Perbincangan dalam kumpulan
- Pembentangan kumpulan

Ringkasan Aktiviti yang Telah Dijalankan

Bengkel yang telah dijalankan ini merangkumi empat (2) aktiviti utama yang berikut;

Aktiviti I : Sesi Libat Urus antara Agensi bagi Tema

- **TEMA 1:** Sosial
- **TEMA 2:** Alam Sekitar dan Ekonomi

Aktiviti II : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Seputeh, Batu dan Bandar Tun Razak

BAHAGIAN 2 Isu dan Cadangan

Isu dan Cadangan

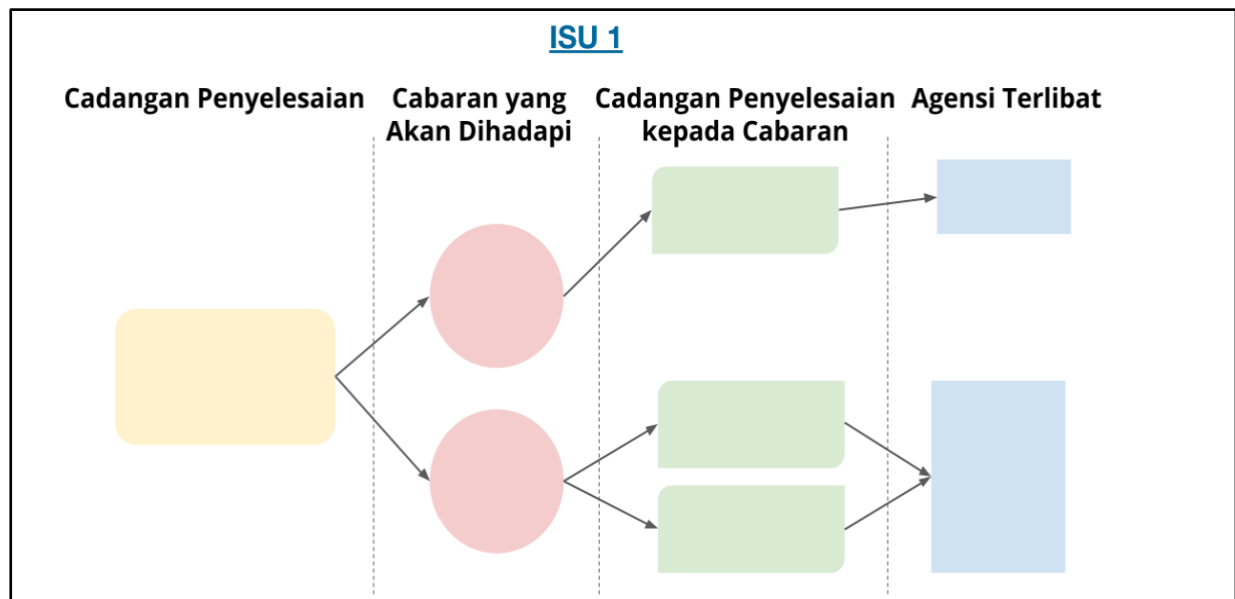
Hasil pemetaan isu-isu di kawasan Parlimen Batu, Bandar Tun Razak dan Seputeh telah dibentangkan oleh wakil penyelidik APPGM-SDG, Dr Teo Lee Ken dan Nurul Syaza Mazelan. Sebanyak 30 isu telah dikenalpasti di kawasan parlimen berkaitan yang terdiri daripada 16 isu sosial, 5 isu ekonomi dan 9 isu alam sekitar. Isu-isu ini telah dibincangkan secara kolektif dalam sesi libat urus antara agensi. Maklum balas agensi dilaporkan secara terperinci dalam Laporan Pemetaan Isu Parlimen Batu, Bandar Tun Razak dan Seputeh.

Manakala, bagi sesi perbincangan penyelesaian isu, isu utama yang telah dipersetujui untuk dibincangkan penyelesaiannya ialah isu 'Pemahaman dan Penglibatan Komuniti terhadap Bidang Kuasa Agensi yang memberi Perkhidmatan'. Terdapat 3 cadangan penyelesaian yang telah diusulkan oleh pihak agensi yang hadir iaitu:

1. Mempromosikan bidang kuasa agensi kepada masyarakat
2. Meningkatkan kapasiti kemudahan maklum balas
3. Memberi kesedaran dan memperkasakan komuniti setempat

Perbincangan penyelesaian isi ini telah dijalankan berdasarkan kerangka dibawah:

Isu: Pemahaman dan Penglibatan Komuniti terhadap Bidang Kuasa Agensi yang memberi Perkhidmatan

Berikut merupakan solusi yang dicadangkan oleh wakil-wakil agensi kerajaan sewaktu perbincangan dijalankan:

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
CADANGAN 1: MEMPROMOSIKAN BIDANG KUASA AGENSI-AGENSI YANG MENYEDIAKAN PERKHIDMATAN		
Kurang Sambutan Masyarakat Terdapat kebarangkalian program yang dilaksanakan kurang mendapat sambutan oleh masyarakat disebabkan oleh faktor kandungan bahan yang kurang menarik dan kebolehcapaian kepada kumpulan sasaran tertentu. Kebolehcapaian ini dapat ditingkatkan dengan pemilihan masa pelaksanaan program yang bersesuaian seperti hujung minggu. Hal ini kerana, individu-individu yang bekerja akan berpeluang untuk menyertainya.	Bekerjasama dengan Ahli Parlimen dan ahli jawatankuasa setempat untuk menguar-uarkan program yang akan dilaksanakan. Membeli 'likes' di sosial media untuk meningkatkan interaksi. Mengenalpasti kumpulan sasaran yang bersesuaian.	• Dewan Bandaraya Kuala Lumpur • Kementerian Kesihatan Malaysia • Jabatan Kebajikan Masyarakat • Agensi Anti Dadah Kebangsaan • Kementerian Pendidikan Malaysia • Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional • Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan • Polis Diraja Malaysia • Kementerian Belia dan Sukan • Pejabat Ahli Parlimen
Pemilihan Medium Promosi yang Kurang Bersesuaian Medium yang digunakan untuk mempromosikan bidang kuasa agensi haruslah bersesuaian dengan kumpulan yang	Bekerjasama bersama pihak media dan Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) dari segi penyediaan platform penyiaran, kandungan bahan yang bersesuaian dan bakat kreatif. Menyediakan latihan atau tenaga pengajar untuk memberi latihan	

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
disasarkan. Sebagai contoh, seandainya kumpulan sasarannya adalah golongan belia, maka medium yang paling sesuai adalah media sosial seperti TikTok, Instagram, X dan sebagainya. Pemilihan medium yang tepat adalah penting bagi memastikan mesej yang hendak disampaikan mudah difahami dan dapat disebarkan dengan lebih meluas dan pantas.	kepada wakil-wakil agensi dalam mempromosikan gerak kerja masing-masing. Mempelbagaikan medium pengantaraan samada melalui dalam talian ataupun turun padang dan mempelbagaikan bahasa pengantaraan seperti Bahasa Melayu, Bahasa Inggeris, Mandarin dan Tamil, bergantung kepada kumpulan sasaran.	● Jabatan Pendaftaran Negara ● Jabatan Penerangan Malaysia ● Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia
Banyak Kritikan dan Respon Negatif daripada Masyarakat Segelintir agensi menyatakan bahawa mereka kerap menerima kritikan dan maklum balas negatif berhubung kempen-kempen yang telah dijalankan sebelum ini. Kebiasaannya hantaran-hantaran negatif ini adalah bersifat fitnah dan mampu menjatuhkan moral kakitangan-kakitangan agensi berkaitan.	Menubuhkan kumpulan yang bertanggungjawab untuk menjawab persoalan atau kritikan-kritikan di sosial media secara berhemah. Bekerjasama dengan pihak MCMC untuk mengenal pasti 'keyboard warrior' yang kerap membuat hantaran berbaur hasutan dan tomahan.	
Kekurangan Peruntukan Sesetengah agensi kerajaan mempunyai kekangan dari segi peruntukan untuk	Bekerjasama dengan pihak NGO atau syarikat-syarikat swasta dalam pelaksanaan program. Untuk lebih menarik minat mereka, pihak	

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
melaksanakan program-program yang dirancang.	agensi mungkin boleh menyediakan insentif seperti pemotongan cukai, memberikan akreditasi atau penghargaan kepada penyumbang.	
SDG BERKAITAN 		
CADANGAN 2: MENINGKATKAN KAPASITI KEMUDAHAN MAKLUM BALAS		
Peruntukan Peruntukan yang cukup diperlukan untuk membayar gaji pekerja, penyelenggaraan peralatan dan software yang digunakan, pejabat dan sebagainya. Skill dan Kecekapan Pekerja Dalam kebanyakan kes, tidak ramai pekerja yang mahir dalam mengendalikan <i>software</i> serta mempunyai skill komunikasi yang tinggi dalam memberikan maklum balas terhadap pertanyaan yang diberikan. Antara penyebab perkara ini terjadi adalah faktor usia dan kapasiti individual.	Mengadakan <i>Corporate Social Responsibility</i> (CSR) bersama syarikat korporat melalui perkongsian sumber dana dan kepakaran. Syarikat korporat boleh menanggung sebahagian kos projek dan juga turut menyumbang kepakaran, teknologi atau sumber manusia untuk melaksanakan sesuatu projek. Sebagai balasan, mereka dapat insentif-insentif seperti pengurangan cukai atau pengiktirafan awam.	• Kementerian Kewangan • Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi • Dewan Bandaraya Kuala Lumpur • Kementerian Kesihatan Malaysia • Jabatan Kebajikan Masyarakat • Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional • Kementerian Belia dan Sukan • Pejabat Ahli Parlimen • Jabatan Penerangan Malaysia • Syarikat swasta

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
Semakin tinggi usia peserta, kebarangkalian untuk mahir menggunakan teknologi moden semakin rendah. Selain itu, tidak semua kakitangan mampu memberikan maklum balas secara berhemah melainkan mereka mempunyai pengetahuan mengenai bidang berkaitan.	Menyediakan kertas kerja khas untuk projek yang akan dihantar kepada Ketua Setiausaha (KSU) Kementerian atau Kementerian Kewangan (MoF) melalui Ahli Parlimen kawasan berkaitan. Kemahiran serta kecekapan peserta dapat ditingkatkan melalui latihan serta pembangunan kapasiti individual yang mana pihak agensi atau kementerian boleh bekerjasama bersama institusi awam seperti universiti-universiti awam yang mempunyai tenaga pakar untuk melatih kakitangan agensi.	
Kurang Sokongan daripada Agensi Kerajaan yang Lain Beberapa wakil agensi turut menyatakan bahawa berdepan cabaran kurang sokongan daripada agensi yang lain. Sokongan yang dimaksudkan adalah dari segi sokongan penyediaan fasiliti, sumber tenaga, bantuan kewangan dan lain-lain.	Meningkatkan pendekatan <i>Government to Government</i> (G2G) dalam aktiviti-aktiviti antara agensi. Sebagai contoh, pihak DBKL boleh memberikan kadar sewaan yang lebih rendah kepada Kementerian Belia dan Sukan (KBS) untuk melaksanakan program-program belia.	
SDG BERKAITAN 		

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
CADANGAN 3: MEMBERI KESEDARAN DAN MEMPERKASA KOMUNITI		
Penglibatan Individu yang Sama Dalam sesetengah kes, individu yang sama kerap dihantar untuk menyertai program dan kempen anjuran pihak agensi. Hal ini mungkin terjadi kerana kurang kakitangan dalam sesebuah organisasi dan penglibatan yang rendah terutamanya daripada golongan belia.	Tidak terlalu berharap kepada pekerja senior untuk aktif menyertai program samada di peringkat tempatan mahupun agensi. Sebaliknya, mencari pelapis muda dan melatih mereka untuk menjadi pemimpin yang berkualiti.	• Lembaga Hasil Dalam Negeri • Agensi Anti Dadah Kebangsaan • Kementerian Pendidikan Malaysia • Polis Diraja Malaysia • Kementerian Belia dan Sukan • Pejabat Ahli Parlimen • Jabatan Penerangan Malaysia • Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia • Ketua Masyarakat • Ketua Rumah Ibadat • Penghulu
	Melibatkan orang yang berpengaruh dalam komuniti seperti ahli jawatankuasa rukun tetangga, ahli parlimen, ketua masyarakat dan sebagainya. Penglibatan pemimpin masyarakat ini dapat menarik lebih banyak kepercayaan masyarakat untuk menyertai program yang bakal dianjurkan.	
	Belia adalah pemimpin masa depan. Oleh itu, KBS memainkan	

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
	peranan yang besar untuk melibatkan belia dalam program-program anjuran pihak agensi. Penglibatan belia dalam gerak kerja boleh membantu belia membangunkan kemahiran penting seperti kepimpinan, kerja berpasukan dan penyelesaian masalah.	
Tiada Kerjasama Antara Komuniti Kurang kerjasama antara komuniti akan menyebabkan program kurang mendapat sambutan. Secara tidak langsung, pihak komuniti mungkin merasakan tiada kesinambungan jangka panjang, menyebabkan program tersebut tidak dapat diteruskan.	Dalam menarik minat masyarakat untuk menyertai program yang dianjurkan, pihak penganjur boleh bekerjasama dengan rumah ibadat seperti masjid, tokong dan kuil kerana tempat-tempat tersebut merupakan pusat aktiviti dan pengumpulan komuniti.	
Tiada Insentif Cabaran lain yang mungkin dihadapi dalam memperkasa masyarakat ialah ketiadaan insentif untuk kumpulan sokongan seperti tenaga pengajar, badan bukan kerajaan, syarikat-syarikat swasta yang memberi sumbangan. Pemberian insentif kepada golongan ini dapat meningkatkan motivasi mereka untuk terus terlibat	Pemberian insentif haruslah bersifat pelbagai bergantung kepada kesesuaian kumpulan sasaran. Sebagai contoh, kumpulan veteran mungkin lebih berminat dengan insentif berbentuk anugerah, pingat dan pangkat. Kumpulan belia pula mungkin lebih tertarik dengan insentif berbentuk barangan sukan, elaun dan honorarium. Pemberian insentif kesihatan seperti pemeriksaan kesihatan percuma mungkin boleh diberikan	

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
dalam aktiviti-aktiviti yang dianjurkan.	kepada wakil badan bukan kerajaan atau syarikat swasta yang memberi sumbangan.	
	Pemberian pelepasan cukai dapat menggalakkan lebih banyak penyertaan dalam program yang dilaksanakan. Pelepasan cukai ini boleh datang dalam bentuk pelepasan cukai untuk Pendidikan, perubatan, sumbangan dan derma, latihan dan Pembangunan dan lain-lain.	
SDG BERKAITAN 		

BAHAGIAN 3 Penutup

Penutup

Setinggi-tinggi ucapan terima kasih diucapkan kepada pihak DBKL atas sokongan yang telah diberikan sepanjang kajian ini berlangsung. Puan Hidayah dari Bahagian Pembangunan Mampan, Jabatan Perancangan Bandar, DBKL dalam ucapan beliau menyatakan bahawa pihak DBKL telah mengeluarkan laporan VLR pertama pada tahun 2022 yang mana 5 matlamat terpilih. Laporan VLR kedua dirancang untuk dibentangkan di *High-level Political Forum on Sustainable Development* (HLPF) anjuran Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu (PBB) tahun ini.

Melalui kerjasama pihak DBKL dan APPGM-SDG, sesi libat urus dan bengkel pembangunan kapasiti ini diadakan untuk melihat secara terus kerja-kerja penyetempatan SDG di peringkat tempatan dari segi pelaksanaan, cadangan penambahbaikan dan perancangan akan datang. Dalam usaha untuk memperkukuhkan penyediaan laporan VLR kedua, bengkel ini menjadi sebuah platform untuk pihak DBKL menilai inisiatif-inisiatif yang telah dijalankan oleh agensi-agensi kerajaan yang selari dengan SDG namun tidak disertakan sekali dalam penilaian lepas.

Puan Hidayah

*Bahagian Pembangunan Mampan,
Jabatan Perancangan Bandar, DBKL*

“

...hasil dapatan perbincangan pada hari ini akan dibukukan dan dihantar kepada PBB. Antara kebaikan penyerahan laporan ini adalah negara-negara maju boleh bagi kita geran. Contohnya, geran pembangunan kapasiti, geran smart city, pelaksanaan projek...

”

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan anjuran Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG merupakan satu inisiatif untuk memperkukuh penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) melalui penglibatan pemegang taruh di peringkat kawasan parlimen. Bengkel ini berasaskan pendekatan setempat yang menekankan pemahaman terhadap realiti, keperluan, cabaran dan potensi komuniti sebagai asas kepada pembangunan penyelesaian yang lebih responsif dan mampan.

Sepanjang tahun 2025, bengkel ini telah melibatkan 32 kawasan Parlimen, dengan 4 kawasan digabungkan berdasarkan pertimbangan pentadbiran di bawah pihak berkuasa tempatan yang sama. Hasilnya, sebanyak 28 siri bengkel telah dilaksanakan, menghimpunkan Ahli-ahli Parlimen, agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, komuniti dan pelbagai pemegang taruh dalam usaha mengenal pasti isu, memahami cabaran serta meneroka penyelesaian yang bersesuaian dengan konteks setempat. Bengkel ini telah menyediakan ruang dialog dan pembelajaran bersama bagi mengenalpasti isu pembangunan setempat, memahami cabaran semasa, meneliti intervensi sedia ada serta meneroka cadangan penyelesaian dan peluang kerjasama.

Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini menghimpunkan dapatan utama daripada proses tersebut dan disusun mengikut zon bagi mengenalpasti isu, cabaran dan tema yang merentasi kawasan parlimen, di samping mengekalkan keunikan konteks setiap lokaliti. Dapatan yang dikemukakan mencerminkan pengalaman dan perspektif pemegang taruh di lapangan serta memberikan gambaran tentang keutamaan pembangunan yang dikenal pasti di peringkat setempat.

Selain menjadi terbitan rujukan pelaksanaan program, *Kompilasi* ini berfungsi sebagai sumber pengetahuan dan bukti setempat yang dapat menyokong perbincangan berkaitan perancangan, penyelarasan antara agensi, pembangunan intervensi dan tindakan susulan. Ia turut mengetengahkan kepentingan pendekatan merentas sektor dalam menangani isu pembangunan yang saling berkait serta keperluan untuk memperkukuh hubungan antara pemegang taruh, dan membuka ruang kepada tindakan yang lebih berasaskan bukti.

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

A-1-10, Blok A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1, Seksyen 8,
46050 Petaling Jaya, Selangor.

secretariat@appgm-sdg.com

<https://www.facebook.com/APPGMSDGMY>

ISBN 978-629-7752-47-1

9 786297 752471